

Војнопензионерске теме и дилеме

ЧЕКАЈУЋИ ДВА УСКЛАЂЕЊА

Код пензионера оптимизам буди податак да је инфлација у септембру достигла ниво од 10,2 одсто. Из најновијих статистичких података о инфлацији види се да, међугодишње посматрано, више нема драстичног раста цена.

Октобарска пензија која ће стићи почетком новембра, биће увећана за 5,5 одсто. Слично усклађење догодило се прошле јесени. И тада, као и овога пута, морао је да се донесе посебан закон јер је реч о ванредном усклађивању. Можда је ово прилика да иницирамо код надлежних да се постојећи Закон о ПИО догради тако да идуће године, ако затреба, не мора да се доноси посебан закон, већ да се у параграфу угради формулација која би то омогућила. Јер сетимо се у којим је околностима ове године донета одлука. Део посланика је галамом покушавао да спречи посланике у Скупштини да донесу закон. С правом се питамо зашто су то чинили и какав је њихов однос према грађанима трећег доба.

Друго важно питање на које би требало реаговати јесте оно које се тиче размака између два усклађивања. Наиме, последњи пут су припадности пензионера усклађене у јануару ове године, а то је реализовано у фебруару. Од фебруара до предстојећег новембра је дистанца од равно девет месеци. За то време је галопирајућа инфлација претила свом жестином. Очекивало се да држава повуче прави потез, то јест да заштити грађане са најнижим примацима. До тога, међутим, није дошло. Сада се крајем децембра очекује једнократна помоћ пензионерима у износу од 20.000 динара. Да је та пара уплаћена рецимо у јуну, пред сезону годишњих одмора, ефекти би били посве другачији.

Најављено је и друго усклађење пензија од 14,8 одсто које ће се догодити 1. јануара идуће године, а прве увећане пензије обрадоваће наше грађане трећег доба већ почетком фебруара. И све би то било добро да „у заседи“ не чекају „повци у мутном“. Они ће искористити прву погодну прилику да повећају цене роби и услугама. Цена електричне енергије већ је скочила, медији су препуни захтева предузећа који се баве даљинским испорукама топлотне енергије за усклађивање цена. На светском тржишту се уочава снажна дестабилизација, коју увећавају два велика рата. Цене нафте и деривата лагано али сигурно клизе на горе. Када се праве калкулације за цене робе и услуга, увећање енергената неминовно иште веће цене производа и услуга. Сведоци смо да се сваких седам дана усклађују цене нафтних деривата. У нестабилном тржишту тешко је дати иоле озбиљне прогнозе.

Председница Владе Србије Ана Брнабић је пре извесног времена на састанку са представницима пензионерских организација Србије подржала њихову идеју о формирању националног савета за бригу о пензионерима, као и

израду стратегије за унапређење положаја старих лица.

На састанку, коме је присуствовао и министар финансија Сениша Мали, Брнабић је разговарала о бројним темама које се тичу најстарије популације, посебно о начину повећања пензија. Премијерка је захвалила саговорницима на конструктивном разговору и истакла да пензионери имају пуно поштовање Владе Србије, која настоји да обезбеди и унапреди свакодневни живот најстаријих грађана.

Министар финансија Сениша Мали подсетио је на повећања пензија у протеклом периоду и указао да оне данас у Србији расту брже од плата, да је тзв. швајцарска формула плус дала очекиване резултате и да се кроз ванредну индексацију пензија достиже жељени циљ. Нагласио је да је тај циљ да просечна пензија не буде испод 50 одсто просечне плате и да се иде ка томе да просечна пензија до краја 2025. године буде 450 евра. Мали је додао да се наставља са бригом о најстаријим суграђанима, између осталог увођењем пензионерске картице.

Представници пензионера поручили су премијерки Брнабић да су задовољни оном што је до сада учињено за ту популацију, да је показана брига и заустављено урушавање пензија, а да истовремено имају разумевања за све тешкоће које држава има. Договорено је да ће разговори бити настављени.

Занимљиво је да на састанак са председницом Владе нису позвани представници војних пензионера. Зашто, остаје само да се нагађа.

Одговарајући на новинарско питање да ли је на састанку било речи и о враћању делова пензија најстаријима од 2014. до 2018. године, Андреја Савић је рекао да је то била једна од тема.

„Ми смо представницима Владе Србије пренели информацију шта пензионери мисле о томе. То питање је доста комплексно и нису сазрели материјални услови да се оно поново активира. Оно има и своју правну димензију, позната је одлука Уставног суда, затим међународног суда“, казао је Савић. Додао је да ова тема тренутно није актуелна, али да је пензионери држе отворено.

Умањење пензија које је, због стабилизације државне касе, трајало четири године још није добило епилог. Представници Владе нису вољни да се суоче са неминовношћу враћања окрњеног дела пензије, јер би то наводно нарушило стабилност финансија. Пензионери ће чекати правду, али не могу да верују да у време великих напредака неки чиновници немају разумевања за њихове проблеме. Од оних који су имали најмање, узето је највише, а

од ових других (државних службеника) који имају највише окрњено је најмање. Пензионери су више пута рекли да би пристали на враћање дуга темпом који је примењен и приликом стабилизације буџета.

Члан Фискалног савета др Никола Пармаков у интервјуу за лист „Политика“ наводи да је једна од последица арбитражног октобарског повећања то да ће се расходи за пензије у наредних неколико година увећати знатно изнад нивоа од 10 одсто БДП-а, који је економски одржив за српску привреду. „Конкретно, дванеесте владине пројекције показују да ће расходи за пензије премашати 10,5 процената БДП-а 2024. и износити чак 10,8 одсто БДП 2025. Ово ће представљати озбиљно оптерећење за буџет, и то је ризик који ми наглашавамо и зашто апелујемо на владу да више не посеже за арбитражним повећањима пензија мимо „швајцарске формуле“ - како нам се не би поновила јако болна искуства из 2008. када су нас недрживо висока повећања пензија довела на руб дужничке кризе“.

На питање да ли треба кориговати „швајцарску формулу“, Пармаков одговара:

„Не, проширена „швајцарска формула“ представља одговоран компромис између оправданих очекивања пензионера и економских могућности земље - њу није потребно мењати већ очувати и поштовати у наредним годинама. Уосталом, већ сам рекао да захваљујући предвидивости коју „швајцарска формула“ пружа, већ сада можемо бити спокојни да ће индексација пензија и у 2025. бити извесно већа од инфлације и да ће омогућити економски одржив реалан раст пензија у наредним годинама. Међутим, буде ли се „швајцарска формула“ нарушавала арбитражним повећањима или арбитражним изменама, ризикујемо угрожавање стабилности читавог система јавних финансија.“

Финансије Фонда ПИО су у великој мери стабилизације у претходној деценији, првенствено због одговорне и доследно спроведене пензијске реформе из 2014. године, а затим и због добрих економских перформанси на тржишту рада где је дошло до великог повећања запослености и самим тим знатног увећања прихода од пензијских доприноса. Што се тиче једнократних линеарних исплата пензионерима оне не оптерећују Фонд ПИО јер се исплаћују директно из буџета. Али арбитражна повећања пензија ове и прошле године представљају трајно оптерећење за Фонд ПИО који ће до 2027. морати да апсорбује трошкове ових ванредних увећања мимо „швајцарске формуле“.

Звонимир ПЕШИЋ

Крушевљани обележили 30-годишњицу УВПС

СУМИРАНИ РЕЗУЛТАТИ

Свечана седница Градског одбора УВПС Крушевац, поводом 30-годишњице УВПС, одржана је у Дидактичком кабинету Центра АБХО. Поред чланова Градског одбора, на седници су позвани и повереници Расинског округа.

Након поздрава присутних, председник ГрОд Душан Самарџић је нагласио да је тежишни задатак Удружења непрекидна борба у заштити статуса и положаја КВП, и да је протекли период обележен активностима за бољи социјални, здравствени и материјални положај војних пензионера.

У пригодном говору председник УВПС Крушевац Душан Самарџић се у најкраћим цртама осврнуо на оснивање и почетак рада УВП, а затим је нагласио да је стратегијски циљ Удружења очување војнопензионер

система.

Градска организација УВПС Крушевац обједињава рад чланова УВПС са територије општина Крушевац, Александровац, Варварин, Трстеник, Ћијевац и Брус.

У Удружењу су војни пензионери нашли садржаје којима испуњавају треће доба - лепо, корисно и на опште задовољство. Градски одбор руководи акцијама и на најбољи начин, штити права из области пензионерског, инвалидског и здравственог осигурања и стамбеног обезбеђења.

Сваке године поводом новогодишњих и божижњих празника ГрОд угошћује децу војних пензионера до 10 год. старости и уручује поклоне.

Поводом државних празника, заједно са ГрОрг СУБНОР-а, ОРВС, цивилних пензионера и Друштва за неговање слобод

дарских традиција, делегација ГрОд полаже венце на спомен-обележја у Крушевцу.

Сваке године ГрОд поводом Дана жена организује пријем и дружење. Уручује им каранфиле. Женама које нису у могућности да дођу на дружење шаље честитке на кућну адресу

У организацији ГрОд сваке године се планирају и реализују излети и обилазак културно-историјских споменика Расинског округа и шире. Последњих година редовни су учесници миниолимпијаде Расинског округа, у организацији ГрОрг цивилних пензионера Крушевац, где постижу изузетне резултате.

Потребну пажњу ГрОрг посвећује здравственој заштити чланова Удружења, посебно је изражена брига о старијима од 80 год. и болеснима. О њима брине здравствена комисија.

ГрОрг је у више наврата показала да је социјална, хуманитарна и нестраначка организација. У последњих осам година додељена је једнократна новчана помоћ за социјално угрожене и болесне чланове у износу од

1.910.000 дин. за 63 члана, просечно по члану 30.348 дин.

Резултати су остварени уз изузетну сарадњу и помоћ Команде гарнизона Крушевац, 246. БАБХО, Центра АБХО, Санитетског одељења, 4. групе Фонда за СОВО, ГрОрг цивилних пензионера, као и донатора који су својим прилозима помогли акције Удружења.

За успешан рад и афирмацију УВПС у Крушевцу додељена су признања активистима и сарадницима – појединцима и институцијама у граду и Војсци Србије. Такав начин је и подстицајан, солидаран и хуман. Крушевачки војни пензионери сврстали су се међу најактивније и најбоље у УВПС.

Више чланова добио је признања ГрОрг УВПС Крушевац и од ГлОд УВПС. Поводом 30-годишњице УВПС, на предлог ГрОд УВПС Крушевац, ГлОд УВПС доделио је: захвалнице команданту 246. бабхо пук. Мирославу Станковском и референту ГА ст. воднику Владимиру Гајићу.

Мр Александар
Симоновски

Полагањем венаца и цвећа на Споменик браниоцима отаџбине 1998. и 1999. године у касарни „Расина“ у Паруновцу у Крушевцу, обележен је Дан херојске 125. моторизоване бригаде.

У име Кабинета потпредседника Владе и министра одбране, венац је положио Миле Росић, у име Министарства за рад, борацка и социјална питања, саветник Саша Вукотић, у име Расинског управног округа, начелник Иван Анђелић, у име гарнизона Крушевац, пуковник Милоња Бубања. Венце и цвеће су положиле и породице погинулих бораца и удружења грађана.

Херојска 125. мтбр основана је 23. септембра 1981. године у Косовској Митровици. Борбени пут те јединице и херојство њених припадника, описани су у многим књигама, новинским текстовима и емисијама електронских медија.

На Споменик палим борцима венце су положили: заменик градоначелника Александар Јовановић, делегација Команде гарнизона, председник Скупштине града Крушевца Предраг Вукићевић, делегација ветерана, делегација Удружења војних пензионера Крушевац, делегација СУБНОР-а, Организација РВС и чланови породица погинулих бораца. Током агресије НАТО-а 1999. године на СРЈ, из ове јединице је погинуло 92 припадника, рањено 359 и нестало шест припадника бригаде. За заслуге у ратним дејствима, одликовано је 112 припадника бригаде, а за испољену храброст, патриотизам и остварене успехе у борби, 125. мтбр је 16. јуна 1999. године одликована Орденом народног хероја.

Рачунајући и период пре рата у окршајима на шиптарским терористичким групама, укупан број жртава достигао је број од 108

Пред Спомеником палим херојима

Обележен Дан 125. мтбр

ХЕРОЈИ НИКАДА НЕ УМИРУ

војника и старешина ове јединице. Иначе, 125. моторизована бригада је позната највише по учешћу у борбама у рејону карауле Кошаре. По завршетку рата, јединица је дислоцирана у Крушевац, а неколико година касније и расформирана.

После полагања венаца и служења парастоса палим борцима, браниоцима отаџбине, присутнима су се обратили генерал Драган Живановић, ратни командант 125. моторизоване бригаде, а генерал Владимир Лазаревић, ратни начелник Штаба приштинског корпуса поздравио је борце телефонским путем.

У оквиру програма обележавања Дана 125. моторизоване бригаде организован је и пригодан културно-уметнички програм, а скуп је настављен у просторијама Споменице у касарни „Цар Лазар“, где се чувају успомене на ту и друге ратне јединице.

Расинска бригада од ове године свој дан обележава 23. септембра као дан чувања успомене на хероје са Кошара и тим поводом је у кино сали касарне „Цар Лазар“ одржана свечаност.

Мр Александар Симоновски

Председнику Удружења уручена Повеља УВПС

ЗАХВАЛНОСТ ВОЂИ

На Свечаној академији поводом 30-годишњице Удружења војних пензионера Србије председнику Љубомиру Драгањац уручено је највише признање - Плакета УВПС. Признање је уручио председник Извршног одбора ГО УВПС Зоран Вучковић.

Одлуку о признању претходно је донео Главни одбор Скупштине УВПС, руководећи се чињеницом да је председник Драгањац био иницијатор многобројних активности на враћању урушених права војних пензионера и да је зналачки предводио административне, организаторске и преговарачке процесе. Уједно је то признање за његов изванредан вишегодишњи допринос развоју, унапређењу и афирмацији Удружења војних пензионера Србије.

Три деценије УВПС Панчева

НА УСЛУЗИ ЧЛАНОВИМА

Градска организација Удружења војних пензионера Панчева формирана је одмах по оснивању Удружења војних пензионера Србије (тада Југославије) 16. септембра 1993. године и представља кориснике војних пензија с територије града Панчева и општина Ковин, Ковачица и Опово.

Према речима чланова удружења, три деценије нису мало у животу једне организације, а истовремено представљају период бурних промена од нестанка СФРЈ и, потом, Србије и Црне Горе: потреба за постојањем удружења проистиче из низа специфичности које произилазе из војне професије, као и посебности у правном регулисању пензионог, здравственог, инвалидског и социјалног осигурања, те начина стамбеног збрињавања корисника војних пензија.

Кроз информисање и, пре свега, административно-техничку помоћ у остваривању права у наведеним областима органима Удружења непрестано су на услузи својим члановима. Удружење се финансира из чланарина, а вредна је помена и помоћ локалне самоуправе, као и привредних субјеката с којима Удружење има уговоре о пословној сарадњи.

Живан Марковић, председник Удружења војних пензионера Панчева, за „Панчевац“ је рекао:

- Јединствени смо као друштвено одговорна организација, јер од новца којим располажемо 40 одсто средстава издвајамо за помоћ социјално угроженим члановима, као и за рефундацију трошкова за лекове који нису на позитивној листи. У Удружењу активно раде комисије за обилазак болесних и изнемоглих чланова као и Актив жена. Успоставили смо сарадњу с бројним удружењима, пре свега свега борацким, на локалном кроз међусобне посете и размену искустава одржавамо слободарске традиције нашег народа

Током низа манифестација у септембру и до краја ове године органи Удружења ће информисати чланове о његовом раду и подсетити их на активности у протеклом периоду.

С. Т. Извор: *Панчевац*

ЧЕСТИТКЕ ПРЕДСЕДНИКУ И ОРГАНИЗАЦИЈИ УВПС ПОВОДОМ ТРИ ДЕЦЕНИЈЕ ТРАЈАЊА

Министар за рад,
запошљавање, борацка и
социјална питања Никола
Селаковић

ДРАГОЦЕНИ ВАША ЗНАЊА И ИСКУСТВА

Користим прилику да Вам упутим најсрдачније честитке поводом обележавања 30. годишњице постојања Удружења војних пензионера Србије и да Вам захвалим на позиву који сте ми упутили за присуство догађају поводом овог, за Ваше Удружење, важног јубилеја.

Нажалост, због унапред заказаних и неодложних обавеза, нисам био у прилици да својим присуством увеличам Вашу прославу и одам признање труду који улажете у то да ово Удружење, које чине људи који су међу најзаслужнијима за мир и безбедност наше Отаџбине, буде једно од оних које су нам свима на понос и знамење.

Зато бих желео да Вам, на овај начин, пожелим да и у наредном периоду у рад Ваше организације наставите да уткате сва своја најбоља искуства и знања, ваше патриотске и људске квалитете и да Удружење војних пензионера Србије остане једно од највреднијих организација коју наша држава има, решена да чува сећање на нашу славну прошлост, као једини залог исте такве будућности.

Срећна Вам још једном 30. годишњица Удружења, уз жељу да их буде још много у годинама пред нама и да следеће године будем у прилици да са Вама обележим за Вас овај важан датум!

Начелник Управе МО за
традицију, стандард и
ветеране пуковник Драган
Милковић

ЗАСТУПНИХ ИНТЕРЕСА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА

У име припадника Управе за традицију, стандард и ветеране Сектора за људске ресурсе Министарства одбране и своје лично, упућујем Вама и члановима удружења срдачне честитке поводом 16. септембра, Дана удружења, уз жељу да у складу са традицијом коју баштини Ваше удружење будете као и до сада добар заступник интереса укупне популације војних пензионера Србије, који су својим радом, залагањем и пожртвованошћу заслужили место и улогу у нашем народу, војсци и држави.

Желим Вам, да у наредном периоду остварујете запажене резултате у области свога деловања, на обострану корист и задовољство и вас и система одбране, и да ћете доследно наставити да негујете традиције окупљања војне пензионерске популације и тиме подићи на још виши ниво углед Вашег Удружења, у чему Вам желим пуно успеха.

Честитајући Вам празник, желим Вам пуно успеха у даљем раду, а вашим породицама и вама добро здравље, личну и породичну срећу.

Кабинет начелника ГШ ВС

СРДАЧНЕ ЧЕСТИТКЕ

Начелник Генералштаба Војске Србије, генерал Милан Мојсиловић, је упознат с вашим дописом и захваљује на позиву за присуство свечаној академији поводом обележавања 30 година Удружења војних пензионера Србије, која ће бити одржана у петак 15. септембра 2023. године у Дому Војске Србије.

Нажалост, због раније преузетих обавеза генерал Мојсиловић није у могућности да присуствује наведеном догађају. Користимо ову прилику да вам пренесемо срдачне честитке генерала Мојсиловића поводом три деценије постојања Удружења, уз жељу да планирану свечаност реализујете успешно и достојанствено.

Председник СУБНОР-а
Србије
Видосав Ковачевић

ОСЛОНАЦ У ЗАШТИТИ ПРАВА

У име свих чланова Савеза удружења бораца Србије и у своје лично, честитам Вам прославу 30-годишњице Удружења војних пензионера Србије са жељом да и у наредном периоду будете успешни заштитници права војних пензионера Србије и уживаоца војних пензија.

У протекле три деценије Удружење војних пензионера Србије суочавало се са великим проблемима и изазовима у заштити основних права војних пензионера. Проблеми су најчешће били системског карактера и које сте Ви својим преданим радом успешно решавали и тако били, и у највећој мери остали, једини ослонац у заштити права и потреба војних пензионера.

Росета делегације ВВОСС општини Гаџин Хан

У СПОМЕН-КУЋИ ДРАГУТИНА МАТИЋА

Реализујући задатке из Плана рада Удружења „Ветерани војнообавештајне службе Србије“, делегација коју су сачињавали истакнути чланови посетила је 7. септембра општину Гаџин Хан.

Основни циљ посете било је успостављање сарадње са општином Гаџин Хан у области неговања традиција војнообавештајне службе из периода балканских ратова, Првом светском рату и посебно лика и дела Драгутина Матића, познатијег као „Око соколово“.

Удружење ВВОСС представљали су Радослав Шкорић, Градимир Јовановић, Љубинко Ђинђић, Велибор Базовић и Дарко Немет. Вођа делегације био је председник Управног одбора Градимир Јовановић.

Делегацију су примили председник општине Милисав Филиповић и заменик председника Скупштине Славиша Ивковић.

Након срдечног дочека и међусобног упознавања, делегација је представила председнику Општине историјат Удружења, циљеве и задатке које реализује, са посебним освртом на област неговања традиција војнообавештајне службе Србије, организацијом и начином функционисања и изворима финансирања. Изнета су сазнања о реконструкцији куће најпознатијег ратног српског извиђача

ча Драгутина Матића, те намери општине да поред Спомен-куће Драгутина Матића реконструише још једну кућу у непосредној близини. Тај простор ће бити посвећен српским ратницима у балканским ратовима и Првом светском рату. На крају обраћања, председник УО Градимир Јовановић изразио је намеру да се успостави сарадња у области неговања традиција и лика Драгутина Матића и уручио председнику Општине ЦД са фотографијама које је Удружење у ту сврху добило од Војног музеја, а односи се на балканске ратове, Први светски рат и обавештајно-извиђачку делатност српске војске у том времену.

Председник Општине Милисав Филиповић је предочио је основне податке о Општини Гаџин Хан, економској и привредној ситуацији, могућим правцима развоја у области пољопривреде и туризма и могућностима инвестиционог улагања у привреду Запањске котлине. Гостима је представио досадашње резултате у области неговања традиција запањског краја и реконструкцији Спомен-куће Драгутина Матића, а изнео је и планове даљег туристичког развоја Општине, ради достизања значајног места на туристичкој мапи Нишавског округа. На кра-

Делегација је положила венац на Споменик Драгутину Матићу

ју свог излагања истакао је да врло радо прихватају сарадњу у области неговања традиција, те да су почаствовани нашом иницијативом.

Делегација је потом положила је цвеће на Споменик Драгутину Матићу – „Око соколово“, који се налази испред зграде Општине Гаџин Хан.

Гости и домаћини су се затим упутили у подножје Суве Планине и посетили Спомен-кућу Драгутина Матића у његовом родном селу Калетинац. Скромна поставка музејских експоната, дочарава прошлост и скромност сеоског домаћинства тог периода.

После обиласка и упознавања са активностима везаним за

реконструкцију Спомен-куће, председник обавештајно-извиђачке секције Љубинко Ђинђић, је у име ВВОСС уручио је портрет Драгутина Матића са посветом, израђен на стаклу, који је одмах заузео своје место међу експонатима. Потом је председник УО ВВОСС уручио председнику Општине захвалницу Општини Гаџин Хан на пруженом гостопримству, успостављеној сарадњи и исказаном пријатељству.

На крају посете селу Калетинац, делегација је посетила гроб Драгутина Матића и том приликом одала почаст часном српском ратнику и извиђачу.

Г. Ј.

Међународни курс о заштити цивила у мировним операцијама

ПОШТОВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА

У организацији Центра за мировне операције Војске Србије, у Београду се реализује међународни курс о заштити цивила у мировним операцијама.

Полазници курса, за чије је извођење наш центар сертификован од стране Интегрисане службе Уједињених нација за обуку, су припадници Војске Србије и оружаних снага Јужноафричке Републике, Словачке, Танзаније и Шпаније. Они ће се оспособљавати за примену концепта заштите цивила у мировним операцијама Уједињених нација.

Програмом усавршавања обухваћени су теоријски садржаји о савременим изазовима и приоритетима мировних операција, стандардима Уједињених нација у вези са заштитом цивила, као и увежбавање прописаних процедура у ситуацијама када су животи цивила у зони операције непосредно угрожени.

Обуку изводе инструктори Центра за мировне операције и гостујући предавачи из Центра за обуку за операције подршке миру из Босне и Херцеговине.

Војска Србије у планирању и реализацији свих задатака посебну пажњу поклања заштити цивила, а организација оваквих курсева само је једна од активности које се спроводе у том правцу.

Из Управе за војно здравство

ВАКЦИНАЦИЈА ПРОТИВ ГРИПА КРАЈЕМ ОКТОБРА

Из Управе за војно здравство Министарства одбране стигао је акт следеће садржине:

„У вези са вашим актом 01/број 201-1 од 27.09.2023. године у коме тражите информацију о почетку и начину вакцинације против сезонског грипа за војне осигуранике, достављамо вам следећу информацију:

Управа за војно здравство је још у јулу месецу покренула набавку и купила четворовалентну вакцину против сезонског грипа за вакцинацију војних осигураника и тренутно је у току њена дистрибуција.

Време потребно за стицање имунитета након вакцинације је око три недеље од пријема вакцине, тако да је најбоље вакцинисати се месец дана пре него што се уобичајено појави вирус грипа у циркулацији становништва. Како се вирус обично јавља у децембру месецу, са максималним испољавањем крајем јануара и фебруару месецу, препоручујемо да се вакцина прими почетком новембра месеца.

Имајући у виду све наведено, планирано време почетка вакцинације у војноздравственим установама биће од последње недеље октобра, о чему ћете благовремено бити обавештени“.

Обележен дан српског јединства,
слободе и националне заставе

БАКЉА СЛОБОДЕ

У складу са Државним програмом обележавања годишњица историјских догађаја ослободилачких ратова Србије, код јарбола на Багдали, одржана је пригодна свечаност. Прослављен је Дан српског јединства, слободе и националне заставе, установљен пре три године.

Циљ успостављања новог празника представља оснаживање јединства између

српског народа у Србији и Републици Српској, али и јачање култа националне заставе. Овај датум (15. Септембар) симболично је одабран као сећање на дан пробијања Солунског фронта 1918. године.

Пред бројним представницима руководства Града Крушевца, директора јавних предузећа и установа, војске и полиције, окупљеним грађанима, обратила се градоначелница Јасмина Палуровић: "Ово је застава нашег јединства, са циљем да сачувамо српски идентитет и право да будемо оно што јесмо – народ који има своје име, историју, културу, језик, веру, традицију, постојање. Ми смо народ који је опстао на историјској сцени зато што се боримо, а лакше ћемо се борити са заједничком свешћу и идентитетом. Наша застава је кроз славну историју показала да је више од заставе, да је бакља слободе, која никада није пала".

У пригодном уметничком програму учествовали су: Јана Милановић, вокални солиста; Небојша Вранић, глумац Крушевачког позоришта; професори и ученици Музичке школе „Стеван Христић“ и певачки ансамбл „Бисери“, а реализатор програма је Културни центар.

Мр А. Симоновски

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у септембру 2023. године

ДЕО ЗА ЗИМНИЦУ

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 4. октобра 2023. године, размотрио захтеве достављене у септембру 2023. године и донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника,

ОпОр Зрењанин СН: 38.000,00 – по члану 15.679,27 динара;

ОпОр Сремска Митровица ДД: 38.000,00 – по члану 14.214,33 динара;

ОпОр Панчево БЖ: 33.000,00 – по члану 21.704,16 динара;

ОпОр Прокупље ВС: 38.000,00 – по члану 18.731,00 динара;

ОпОр Врање ПБ: 43.000,00 – по члану 13.440,72 динара;

ОпОр Краљево РБ: 43.000,00 – по члану 9.921,97 динара;

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника,

ОпОр Крагујевац МБ: 15.000

ОпОр Суботица СЈ: 30.000

ОпОр Нови Сад ПМ: 35.000

ОпОр Сремска Митровица ЛЖ: 20.000

Новчана средства уплаћена су на текуће рачуне 6. октобра 2023. године. Захтеви који буду достављени од 1. октобра до 31. октобра 2023. године, биће решавани почетком новембра 2023. године.

Извршни одбор

Скуп сећања припадника
52. арбр ПВОКАКО СЕ РАТОВАЛО
НА КОШАРАМА

У Нишу је 30. септембра одржан је скуп сећања на погинуле и преминуле припаднике 52. артиљеријско-ракетне бригаде ПВО и подела спомен-медаља бившим припадницима, као и породицама погинулих и преминулих припадника јединице. Скупу су присуствовали бивши команданти јединица, генерал-мајор у пензији Милош Ђошан, сада члан Удружења књижевника Србије, пуковник у пензији Петар Живковић, пуковник у пензији Новица Станковић, сада потпредседник ГРОД УВПС Лесковац, а и ветеран бригаде пуковник у пензији Обрад Миленковић, који је дочекао и испратио многе припаднике бригаде, затим начелници родова АБХО и везе у пензији Небојша Живковић и Мирослав Димитријевић, као и припадници 21. батаљона везе који је правни наследник 52. арбр ПВО.

Посебан печат дали су припадници бри-

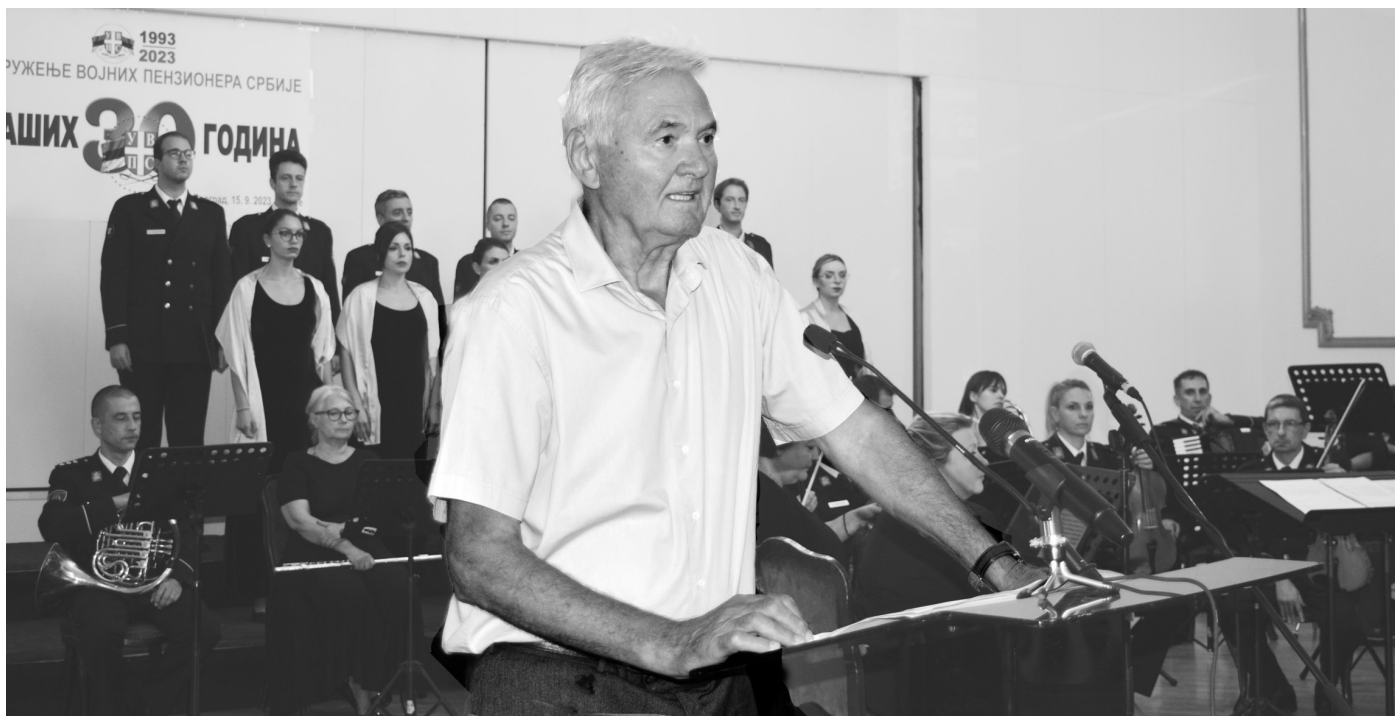
гаде који су учествовали у ратним дејствима на Кошарама, тзв. Мишићеви борци (по потпоручнику Петру Мишићу, који је водио групу) евоцирајући успомене на најтеже дане ратовања у току агресије НАТО-а.

У току посете, припадници бригаде су посетили Спомен-собу у касарни „Књаз Михајло“ и цркву, у којој је одржан помен погинулим и настрадалим припадницима бригаде. Помен је држао јереј Иван,

парох војни у касарни. Након тога, припадници бригаде и чланови породица обишли су Спомен-собу у Команди Копнене војске.

Евоциране су успомене и на погинуле и преминуле припаднике бригаде, пуковника Душана Вукашиновића, старијег водника 1. класе Небојшу Миленковића, водника 1. класе Александра Раковића, водника 1. класе Стамена Генова, војнике Николу Поповића, Мирослава Гуцуњу и многе друге.

Н. Живковић

Председник УВПС Љубомир Драгањац

Данас поносно и са радешћу обележавамо 30 година од оснивања Удружења војних пензионера Србије, добровољне, невладине, недобитне, интересне, социјално-хуматарне, патриотске и нестраначка организације. У време формирања Удружења већ су протућали оружани сукоби у Словенији и Хрватској, а увелико се распламсавао рат у Босни и Херцеговини.

У новоформираној Савезној Републици Југославији захуктавала се хиперинфлација, а исплата пензија, које су имале све мању ефективну вредност, све је више каснила. Државни органи постепено су укидали нека од права активних припадника система одбране, тиме и пензионисаних старешина.

Покушај укидања пилотског додатка као дела пензије изазвала је велико незадовољство међу ваздухопловцима. Да би се томе супротставили, војни пилоти у друге пензионисане старешине формирали су струковно удружење. Следећи ту идеју и насушну потребу, група визионара, међу којима су били и пензионисани војни пилоти, после бројних консултација, одлучила је да формира Удружење војних пензионера Југославије. У редовима пензионисаних подофицира и официра то је наишло на општу подршку. Приликом пријема делегације војних пензионера, одређење о формирању нове организације подржао је и савезни министар одбране Павле Булатовић, који је обећао простор за рад и опрему у домовима војске, касарнама и другим зградама. Обећање је касније и испуњено.

Захвалност оснивачима

Иницијативни одбор за оснивање Удружења образован је на састанку у Дому ваздухопловства у Земуну 26. августа 1993. године. У то време је деловало Удру-

жење пензионисаних војних летача и падобранаца Југославије, које је практично и основало Удружење војних пензионера Југославије. Сви активисти који су формирали Удружење и поставили га на здраве ноге заслужују велико признање и поштовање. Овом приликом им одајемо велику захвалност, посебно онима који су се преселили у вечност.

Тог 16. септембра 1993. године у београдском Дому ВС основано је Удружење војних пензионера Југославије, као изражена потреба пензионисаних подофицира и официра у решавању умањених, статусних и других права. На бурној и сложеној друштвеној сцени, у којој су припадници војске поднели значајан терет, догодили су се многи немили догађаји који су изазвали бројне проблеме. Претходних година и месеци појединци су остајали без породице, огњишта, имовине и многих тековина рада. Ускраћена су им и нека права и слободе, што је код војних пензионера створило револт и одлучност да се организују и тако уједињени боре се за своја права.

У првобитно формулисаном Статуту, који није значајније промењен, задаци Удружења били су: помоћ војним пензионерима у остваривању основних права из области пензијског, инвалидског и здравственог осигурања и социјалне заштите; прикупљање мишљења чланова о побољшању материјалног положаја и статуса, и достављање предлога државним органима или самостално решавање; предузимање мера на унапређивању и спровођењу пензијског, инвалидског и здравственог осигурања и социјалне заштите; сарадња са органима Фонда за социјално осигурање војних осигураника, Министарства одбране, Генералштаба, командама и установама војске, организацијом резервних војних старешина и са борачким организацијама; покретање поступака код

државних и војних органа ради стицања права на непокретну и покретну имовину; организовање сусрета, излета и других облика рекреативне активности; пружање помоћи оболелим и изнемоглим члановима; посете јединицама, командама и установама Војске, музејима и културним установама, историјским споменицима, ради неговања традиција и патриотских осећања; припремање, и организовање акција у случају угрожавања права и интереса војних пензионера; сарадња са другим удружењима и са сродним организацијама у иностранству ради размене искустава, развијања међусобног поверења и очувања мира.

О два закидања пензије

Од часа формирања број чланова је стално растао, да би 2003. године достигао цифру од 31.603, са обухватом од 60 одсто корисника војне пензије. И развој организације је попримао све већи замах и ширину.

У минулих 30 година наша организација је прошла кроз различите периоде, имала успоне и падове, али и своје звездано доба. У свечарском расположењу није тренутак да се говори о свим успесима које је имало Удружење војних пензионера Србије. Довољно је рећи да је наша организација била окренута човеку, да је све чинила у оквиру своје програмске делатности да заштити права војних пензионера и чланова њихових породица. Удружење војних пензионера Србије деловало је кроз институције система, што се показало као права формула за решавање проблема.

Споменућемо два догађаја која су снажније и дуже него други обележила активност Удружења. Реч је о два закидања висине војне пензије. Наша организација је реаговала тако што је надлежне инсти-

Обраћање председника поводом 30-годишњице УВПС

ПОНОСНИ НА УЧИЊЕНО

У минулих 30 година наша организација је прошла кроз различите периоде, имала успоне и падове, али и своје звездано доба. У свечарском расположењу довољно је рећи да је наша организација била окренута човеку, да је све чинила у оквиру своје програмске делатности да заштити права војних пензионера и чланова њихових породица, нагласио је Љубомир Драгањац

туције дуго уверавала да нису у праву, па када је било јасно да неће променити одлуку, започела је дуг управни и судски процес који су појединачно водили војни пензионери. И један и други трајали су по осам година. Нажалост, тврдокорност надлежних учинила је да давања државе, због адвокатских трошкова, судских такси, а онда и трошкова вештачења, буду и три пута већи од почетних. За тај минус у буџету нико није одговарао. У другом спору са државом, уместо повећања пензија за 11,06 одсто, оно је сведено на 6,58, чему је печат дало и правосуђе јер правда није сасвим задовољена.

Остварили смо сарадњу са другим удружењима која имају слична програмска опредељења. Имамо пет придружених колективних чланова: Клуб генерала и адмирала Србије, Удружење војних пензионера у Републици Српској, Удружење ветерана војнообавештајне службе, Удружење подморничара из Београда и Удружење војних бескућника. Данас УВПС, са придруженим члановима, због природног одлива, броји око 20.000 корисника пензија и представља репрезентативно удружење војних пензионера Србије.

Уз испољену стручност, упорност и одлучност да се разрешавање проблема остварује посредством надлежних државних и законодавних и међународних организација постигнути су резултати који се све чешће споминују као охрабрење за истрајавање на путу правде за све друштвене групе којима су вишедеценијска права окрњена или укинута.

Обележавајући ову годишњицу неопходно је још споменути најважнија остварења на унапређењу статусних и егзистенцијалних интереса и права војних пензионера и чланова њихових породица.

Иницирањем и доношењем одлуке да

се из доприноса за пензијско инвалидско и здравствено осигурање издваја 3%, обезбеђено је прибављање више од 400 станова који су додељени протераним војним пензионерима из бивших република СФРЈ. Од тих средстава, додељено је 2.374 неповратна кредита у динарској противвредности од по 20.000 евра. Тај износ је, на наш предлог, од 1. августа 2023. године повећан на 30.000 евра.

Помоћ угроженима

Преношењем ПИО војних осигураника у надлежност Републичког фонда ПИО прекинуто је издвајање средстава за угрожене породице, чиме је њихов положај знатно погоршан. Да би се та ситуација ублажила, Удружење је донело Одлуку о формирању фонда солидарности, у који се сваког месеца слије 40 одсто чланарине. Из тог фонда је од 1. септембра 2013. до 31. јула 2023. године, материјално угроженим и тешко болесним војним пензионерима и члановима њихових породица, додељено 3.060 појединачних помоћи у износу од 86 милиона динара или у просеку сваком члану по 28.000 динара. Тиме се посебно поносимо и издвајамо од других удружења грађана.

У време пандемије вируса корона Удружење је исплатило 216 помоћи породицама, члана УВПС који су преминули од те болести. За те сврхе исплаћено је 5.514.000 динара, или у просеку 25.500 динара.

Желим на овом месту да споменем резултате једног истраживања које је показало да војни пензионери у просеку живе девет година мање од цивилних колега. То указује на тежину и све проблеме професије војног старешине.

Свакодневно се предузимају мере да се проблеми у здравственом и стамбеном

обезбеђењу брже решавају. Војни пензионери нису задовољни услугама које пружа војно здравство. Незадовољство је још веће када је у питању додела станова по принципу „брзи прсти“.

Задачи Удружење у наредном периоду приоритетно ће бити:

- Унапређење статуса и угледа војних пензионера у друштву и одговарајуће позиционирање у локалним срединама;

- Враћање ПИО војних осигураника у надлежност Фонда за СОВО и проналажење начина да се отклоне настале разлике у пензијама за лица истог чина и положаја.

- Доношење Закона о здравственом осигурању војних осигураника и решавању текућих проблема које војни пензионери имају у здравственом збрињавању.

- Пружање помоћи војним пензионерима у остваривању основних права из области пензијског, инвалидског и здравственог осигурања и социјалне заштите; иницирање решавања проблема и доношење прописа ради побољшања статусног и материјалног положаја војних пензионера и тиме стварању услова за стално омасовљење Удружења пријемом нових чланова.

- Унапређење сарадње са одговарајућим државним и другим институцијама, Војском Србије, као и сродним организацијама.

Потребно формирање геронтолошких центара

- Стварање услова за рад месних, општинских, односно градских организација УВПС, посебно просторних;

- Организовање посета и пружање подршке и помоћи оболелим, изнемоглим и усамљеним члановима;

- Организовање посета јединицама Војске Србије, музејима, установама културе и историјским споменицима, облика рекреативног и забавног карактера и стварање повољних услова за одмор и опоравак војних пензионера;

- Наставак мисије давања социјалне и хуманитарне помоћи члановима у складу са Правилником о социјалној и хуманитарној помоћи;

- Истрајати на формирању геронтолошких центара за војне пензионере, пружање помоћи у њиховом организовању и раду;

- Редовно информисање јавности о раду Удружења и проблематици војних пензионера, нарочито информисање војних пензионера путем гласила „Војни ветеран“ и Сајта УВПС.

Изражавам задовољство што смо за свих ових 30 година очували програмско и акционо јединство чланова Удружења и што предано негујемо изворне принципе на чијим основама смо окупили војнопензионерску популацију. Часно и честито смо испунили Статутом утврђену мисију, а на томе ћемо радити и у будућности.

Честитам члановима тридесетогодишњице оснивања и рада Удружења.

Приредио: **З. Пешић**

Редовна седница Скупштине УВПС осмог сазива

ДУГ ПУТ ДО УСПЕХА

Током три деценије војни пензионери су уложили велики труд како би повратили урушена права. С обзиром на значајне резултате који се последњих година постижу у националној економији и у другим друштвеним делатностима, с правом се очекује напредак у квалитету живота војнопензионерске популације.

После детаљних образложења гласање је било формално

Уистом дану (15. септембра) одржане су седнице Управног одбора и Скупштине УВПС. Скуп је отворио председник Љубомир Драгањац. За председавајућег Скупштине изабран је Симеон Туманов, а у радно председништво, уз Љубомира Драгањаца, позитивним гласовима уврштена је Милена Миладиновић.

Осим избора радних тела на дневном реду Скупштине било је усвајање извештаја о раду УВПС од 2022. до 2023. године, потом усвајање извештаја Надзорног одбора за 2022. годину и усвајање измене и допуне Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи у УВПС.

Председник УВПС Љубомир Драгањац је поднео реферат о тридесетогодишњици Удружења војних пензионера Србије. Била је то у неку руку скраћена историја Удружења у којој су маркирани сви важни догађаји и сви најважнији домаћаји. Показало се, наиме, да би положај војнопензионерске популације био још неповољнији да људи који (те сада већ далеке 1993. године) нису имали визију будућих друштвених промена, изазова и тешког бремена које чека грађане СРЈ, па Државне заједнице Србија и Црна Гора и Републике Србије. Разу-

Седницом скупштине председавао је Симеон Туманов

ме се још има неостварених планова у које су уткане многобројне анализе, сучељавање са одговорнима у државном апарату, а борба за правду и право није спласла. Јер, не може се пристајати на неправду и значајно умањење права. Држава мора да се опходи према онима који су је бранили и одбранили као према грађанима великих заслуга.

У редовима војних пензионера дубоко је уврежена чињеница да је за положај ове популације најважније да се пензијско и инвалидско осигурање врати у Фонд за СОВО. Готово четири деценије функционисао је пензијски систем који је обезбеђивао војним пензионерима положај у складу са њиховом улогом у друштву. А онда су дошли неки људи (из претходне вла-

Са 6. седнице Главног одбора Скупштине УВПС

ДОБРА ПРИПРЕМА ЗЛАТА ВРЕДНА

сти) који су све то преиначили, скрнавешти углед браниоца земље. Аналитичари у редовима војних пензионера сматрају да би се враћањем пензијско-инвалидског осигурања у Фонд за СОВО елиминисале разлике у пензијама старешина истог чина и положаја, само у различито време пензионисаних. То свакако не би био ударац на државни буџет јер када се саберу укупни износи пензија војних старешина, полицијских службеника, запослених у БИА и Министарству спољних послова, а сматра се да ове категорије имају веће пензије од осталих грађана, ти износи у односу на укупни пензиони фонд су на нивоу статистичке грешке. Да би се то остварило, потребно је много рада, упорности у доказивању и борбе са државном администрацијом. Зна се да је војни позив изузетно захтеван, да представља хлеб са девет кора, па му треба обезбедити право место у скали плата и пензија.

Ако би се војни пензионери анкетирали шта би то друго по значају било за унапређење положаја и друштвеног статуса, вероватно би то било здравствено обезбеђење и стамбена ситуација. Војно здравство није на оном нивоу како би требало да буде, па су потребне одговарајуће организацијске мере и промена односа према војним и цивилним осигураницима. У ери великих улагања у здравство Србије, очекује се да део инвестиција буде усмерено према војноздравственим установама, пре свега према ВМА, јер на појединим клиникама лежећи пацијенти немају ни топлу воду.

Војни пензионери су против доделе станова принципом названим „брзи прсти“ јер лутријски начин „администрирања“ ствара простор за неправде и неједнак положај стамбених интегрисаних.

Извештај о раду УВПС у 2022. години потом је усвојен једногласно.

За реч се затим јавио Милан Бајић, делегат из Новог Сада. Он је рекао да у том граду није регулисан смештај лица која су због повлачења из отцепљених република остали без стана. Од њих се тражи да напусте војне објекте у које су се уселили. Предложио је да се тражи разговор са надлежним лицима за решење овог проблема. Такође је предложио да се „Војни ветеран“ штампа на 2-3 месеца и да се смањи квалитет папира на коме се штампа.

Коста Новаковић је за говорником рекао да нема потребе да се сада водимо шира расправа. Потребно је да на седници Главног одбора у децембру се организује расправа о организацији рада и функционисања УВПС у новонасталој ситуацији и да се донесу одлуке и смернице за будући рад.

У пракси, како је казао Радоје Бановић има проблема са здравственим збрињавањем војних пензионера и чланова њихових породица при упу-

Седницу, која је 15. септембра одржана у Свечаној сали Дома ВС у Београду, отворио је председник УВПС Љубомир Драгањац. Поздравио је присутне, а онда констатовао да од 24. члана ГЛОд, седници присуствује њих 18.

На дневном реду је било усвајање записника са претходне седнице и извештаја о раду између 5. и 6. седнице ГЛОд, затим доношење одлуке о додели признања УВПС поводом 30 година од оснивања и рада УВПС, па разматрање и усвајање предлога допуне и измене Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи у УВПС и усвајање материјала за редовну седницу Скупштине УВПС.

Дневни ред је једногласно усвојен. „Зелено светло“ присутних добио је и записник са претходне седнице Главног одбора. Није било примедби на извештај о раду између две седнице, па је и тај документ изгласан једногласно.

Нацрт одлуке о признањима био је саставни део комплета материјала припремљених за седницу, тако да је гласање било само формално.

Председник ОпОрг УВПС Нови Београд Симеон Туманов предложио је да се Повеља УВПС додели и Општини Нови Београд, која је омогућила да месне организације Удружења користе њихове просторије за организацију састанака и сале за одржавање Скупштине УВПС, а излази у сусрет и у другим захтевима.

Потом је било речи о предлогу допуне и измене Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи. Председавајући је напоменуо да је предложено да цензус за стицање права на социјалну и хуманитарну помоћ износи 27.700 динара, предлажући да цензус износи 30.000 динара. Предлог је прихваћен.

Уследило је усвајање материјала за редовну Скупштину УВПС, који су чланови Главног одбора такође добили раније. Они су такође једногласно прихваћени.

3. П.

Чланови Главног одбора су све одлуке донели једногласно

тивању на прегледе на ВМА, па ово питање треба решити. Нагласио је проблеме са признавањем партиципације за добровољне даваоце крви. Он је дугогодишњи давалац крви али због тога што драгоцмену животну течност није дао у последњих шест месеци, био је принуђен да плати партиципацију.

О извештају Надзорног одбора за 2022. годину није вођена расправа. Председник тог тела Миле Глумац известио је да је Надзорни одбор извршио контролу МФП УВПС у 2022. години. Извршена је контрола вођења пословних књига и других аката и није било значајнијих примедби. Сва акта

се воде по пропису. У МФП се мора бити доследан. С обзиром на чињеницу да се УВПС финансира из чланарине, неопходна је потпуна евиденција.

Извештај Надзорног одбора прихваћен је у целисти без примедби.

Члан ИзОд Главног одбора Остоја Поповић образложио је предлог Одлуке за измене и допуне Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи у УВПС. И та одлука је усвојена једногласно.

Скупштина је завршила рад у до сада рекордном времену на ефикасан начин.

3. П.

На основу члана 16. тачка 19. и члана 53. Статута УВПС и члана 2., 33. и 34. Правилника о додели признања УВПС, Главни одбор Скупштине УВПС на 2. седници одржаној 16.09.2022. године доноси

ОДЛУКУ О ДОДЕЛИ ПРИЗНАЊА

I. ПОВЕЉА УДРУЖЕЊА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ, додељује се:

1. Предузећу Милан Благојевић – Наменска А. Д. Лучани;
2. Привредном друштву Први Партизан А. Д. Ужице;
3. Дирекцији Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање – Београд;
4. Љубомиру Драгању, члану УВПС и Преседнику УВПС;
5. Ђури Јовановићу, члану УВПС и бившем председнику ГрОрг УВПС Чачак;
6. Миломиру Миладиновићу, члану УВПС и председнику Клуба генерала и адмирала Србије;
7. Луки Кастратовићу, члану УВПС и председнику ИзОд Клуба генерала и адмирала Србије;
8. Станку Царићу, члану УВПС и председнику ОпОрг УВПС Стара Пазова и Инђија;
9. Миломиру Станићу, члану УВПС и потпредседнику ГрОрг УВПС и ГрОд УВПС Ужице;
10. Мирчети Јокановићу, члану УВПС и ГлОд Скупштине УВПС и председнику МеОрг УВПС „Бежанијски Блокови - 1“, ОпОрг УВПС Нови Београд;
11. Јусу Кадићу члану УВПС и члану МеОд УВПС „Бежанијски Блокови – 2“, ОпОрг УВПС Нови Београд;
12. Грујици Николићу, члану УВПС и члану МеОд УВПС „Бежанијска Коса“, ОпОрг УВПС Нови Београд;
13. Зори Миладиновић, члану УВПС и председници Секције жена ГрОрг УВПС Крагујевац;
14. Јовици Димитријевићу, члану УВПС и члану ГрОд ГрОрг УВПС Врање;
15. Зорану Јанковићу, члану УВПС и председнику ОпОрг УВПС Чукарица;
16. Милораду Ивановићу, члану УВПС и благајнику ГрОрг УВПС Пожаревац;
17. Драгану Цекић, члану УВПС и секретару ГрОрг УВПС Пожаревац;
18. Видану Цвијановићу, члану УВПС и члану ОпОрг УВПС Раковица;
19. Ибри Мањики, члану УВПС и секретару ГрОрг УВПС Нови Сад.

Повеља се додељује поводом 30. година рада и функционисања Удружења војних пензионера Србије, а за изванредан вишегодишњи допринос развоју, унапређењу и афирмацији Удружења војних пензионера Србије.

II. ПЛАКЕТА УДРУЖЕЊА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ, додељује се:

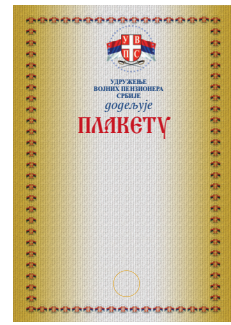
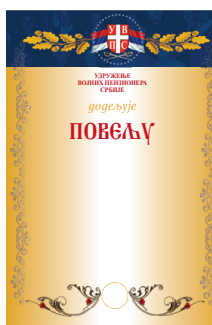
1. Граду Нишу;
2. Здравственом центру Зајечар;
3. Команди гарнизона Зајечар;
4. Дому Војске Србије – Врање;
5. Јовици Петровићу – бригадном генералу и команданту 4. бригаде КоВ у гарнизону Врање;
6. Наташи Станковић, председници Градске општине „Пантелеј“ Ниш;
7. Др Вељку Милићу, пуковнику и управнику Војне болнице Ниш;
8. Др Зорану Смиљковићу, потпуковнику и начелнику Одељења за физикалну медицину и рехабилитацију Војне Болнице Ниш;
9. Зорану Симеуновићу, председнику ГрОд Удружења пензионисаних припадника војске Војних ветерана Србије;
10. Драгу Тодоровићу, члану УВПС и члану МеОд „Газела“ ОпОрг УВПС Нови Београд;
11. Боровоју Стојановићу, члану УВПС и потпредседнику МеОрг „Париске Комуне“, ОпОрг УВПС Нови Београд;
12. Вељку Тодоровићу, члану УВПС и члану МеОд „Бежанијска Коса“, ОпОрг УВПС Нови Београд;
13. Жарку Михаиловићу, члану УВПС и члану МеОд „Бежанијска Коса“ ОпОрг УВПС Нови Београд;
14. Чедомиру Марићу, члану УВПС и члану МеОд „Стари аеродром“, ОпОрг УВПС Нови Београд;
15. Ненаду Милошевићу, члану УВПС и председнику МеОд „Филип Кљајић“, ГрОрг УВПС Ниш;
16. Горану Рањеловићу, члану УВПС и потпредседнику МеОд „12 фебруар“, ГрОрг УВПС Ниш;
17. Исмету Пелесићу, члану УВПС и потпредседнику МеОд „Душко Радовић“, ГрОрг УВПС Ниш;
18. Александру Јанковићу, члану УВПС и председнику НзОд ГрОрг УВПС Крагујевац;
19. Звонку Младеновићу, члану УВПС и потпредседнику ГрОрг УВПС Крагујевац;
20. Милану Савићу, члану УВПС, председнику ГрОрг УВПС Крагујевац и члану ГлОд Скупштине УВПС;
21. Николи Германца, члану УВПС и члану ГрОд ГрОрг УВПС Крагујевац;
22. Градском одбору ГрОд ГрОрг УВПС Ужице;
23. Ненаду Дабижљевићу члану УВПС и

24. председнику ОпОрг УВПС Пожега; Радмили Милосављевићу, члану УВПС и члану ОпОрг УВПС Вождовац Савски Венац;
25. Јови Миличићу, члану УВПС и члану ОпОрг УВПС Вождовац Савски Венац;
26. Мирославу Спаравало, члану УВПС и члану ОпОрг УВПС Вождовац Савски Венац;
27. Гвоздену Бабићу, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Чачак;
28. Ненаду Мићуновићу, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Чачак;
29. Дејану Ветићу, члану УВПС и члану ОпОрг УВПС Земун;
30. Трајчету Митушеву, члану УВПС и секретару ОпОрг УВПС Земун;
31. Драгошу Бадњару члану УВПС и члану МеОрг Батајница ОпОрг УВПС Земун;
32. Милану Биги члану УВПС и члану МеОрг Центар ОпОрг УВПС Земун;
33. Мирославу Пантовићу, члану УВПС и члану ОпОрг УВПС Чукарица;
34. Славку Вулину, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Нови Сад;
35. Стеви Антонићу, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Нови Сад;
36. Јанку Јаковљевићу, члану УВПС и члану ОпОрг Раковица;

Плакета се додељује поводом 30. година рада и функционисања Удружења војних пензионера Србије а за успешну сарадњу са Удружењем ВПС.

III. ЗАХВАЛНИЦА УДРУЖЕЊА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ, додељује се:

1. Поликлиници „Др Путник“ града Панчева;
2. Железничкој амбуланти града Чачка;
3. Милану Шупуту, члану УВПС и члану МеОд „Газела“ ОпОрг УВПС Нови Београд;
4. Аници Ненадићу, члану УВПС и члану МеОд „Бежанијска Коса“ ОпОрг УВПС Нови Београд;
5. Миодрагу Анђелковићу, члану УВПС, ОпОрг УВПС Палилула - Стари Град;
6. Ђури Бауку, члану УВПС и члану МеОд „Париске Комуне“ ОпОрг УВПС Нови Београд;
7. Гордани Ђук Шкондрић, члану УВПС и члану МеОд „Бежанијски Блокови 2“ ОпОрг УВПС Нови Београд;
8. Александру Рашковићу, члану УВПС и члану ГрОд ГрОрг УВПС Чачак;
9. Мирославу Петровићу, члану УВПС и

Три деценије организације у Зајечару

КРАЈИНА ЈЕ ЊИХОВ СВЕТ

- члану ГрОрг УВПС Чачак;
10. Милораду Остојићу, члану УВПС и члану МеОрг Батајница ОпОрг УВПС Земун;
11. Аћифу Авдићу, члану УВПС и секретару ГрОрг УВПС Зајечар;
12. Небојши Живковићу, члану УВПС и потпредседнику ГрОрг УВПС Ниш;
13. Душану Новаковићу, члану УВПС и члану МеОрг „Филип Кљајић“ ГрОрг УВПС Ниш;
14. Павлу Црногорцу, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Ниш;
15. Јосипу Штарку, члану УВПС и председнику Секције летача и падобранца у Нишу;
16. Радовану Алексићу, члану УВПС и члану МеОрг „Душко Радовић“ ГрОрг УВПС Ниш;
17. Живку Пајевићу, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Крагујевац;
18. Ранку Митровићу, члану УВПС и потпредседнику ГрОрг УВПС Панчево;
19. Милану Токићу, члану УВПС и секретару ГрОрг УВПС Ужице;
20. Кати Тасић, члану УВПС и члану ГрОд ГрОрг УВПС Врање;
21. Стојадину Мишићу, члану УВПС и члану ОпОрг УВПС Чукарица;
22. Мирославу Станковски, команданту 246. батаљона АБХО Крушевац;
23. Најдану Филиповићу, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Нови Сад;
24. Милану Винуловићу, члану УВПС и члану ОпОрг УВПС Раковица;
25. Миладину Виденовићу, члану УВПС и члану ОпОрг Раковица;

Захвалница се додељује поводом 30 година рада и функционисања Удружења војних пензионера Србије, а за запажене резултате у omasовљењу чланства у организацијама УВПС, непосредној бризи о старим, болесним, изнемоглим и социјално угроженим члановима, у области здравствене заштите, информисања и реализацији других програмских задатака Удружења војних пензионера Србије.

IV. КЊИГА, додељује се:

1. Маринку Николићу, члану УВПС и члану МеОрг „Батајница“ ОпОрг УВПС Земун;
2. Бранку Петљанском, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Нови Сад;

Књиге се додељује поводом 30 година рада и функционисања Удружења војних пензионера Србије а за запажену активност и постигнуте резултате у реализацији програмских садржаја УВПС.

Признања из ове Одлуке уручити добитницима на начин прописаним чланом 10, 18, 24. и 32. Правилника о додели признања УВПС и то на скуповима које организовати поводом дана УВПС или дана формирања МО, Оп-ГрОд УВПС, односно на другим пригодним манифестацијама

Податке о добитницима признања унети у Евиденцију додељених признања УВПС прописану чланом 38. Правилника о додели признања УВПС.

ПРЕДСЕДНИК
Љубомир Драгањац

Признање Републичком фонду ПИО, филијала Зајечар, уручио је Љубомир Рељановић

У Зајечарском позоришту су се окупиле војни пензионери из тог града, затим из Неготина, Кладова, Књажевца, Бора, Доњег Милановца и Бољевца. Они сачињавају организација у којој делује 256 војних пензионера. Заједно са њима, а поводом 30 година рада су се окупиле и војни пензионери који су службовали у Зајечару, а сада живе у другим градовима Србије. Поводом десет година успешне сарадње дошле су делегације из румунских градова Крајове, коју предводи бригадни генерал у пензији Доринел Душкан, и Турну Северина са пуковником у пензији Ливиу Фулгом. Са њима су биле и колеге из жудеца Арђеш који тек успостављају сарадњу са Зајечарцима. Представници бугарских војних пензионера из Видина овога пута нису дошли јер је један од виђенијих чланова имао смртни случај.

Међу гостима су били пуковник Саша Тодоров, командант Тимочке бригаде за развој, директорка Филијале ПИО Оливера Ранђеловић, председник СУБНОР-а Драгољуб Николић, Бојан Радовановић из неготинске фирме „Солутион“, др Раде Костић, бивши директор Гамзиградске Бање и други.

О почецима и развоју војнопензионерске организације говорио је председник Градског одбора УВПС Љубомир Рељановић. Реч је о старешини који је већи део радног века провео у Тимочкој крајини. Било је то занимљиво предавање, препуно надахнутости и позитивних искустава. Рељановић је иначе познат по жестокој енергији којом води организацију из једне у другу акцију. Веома је поштован у редовима румунских и бугарских војних пензионера. Знају га грађани од Кладова до Зајечара и Бољевца.

Удружење је, како се чуло на свечаности, протеклих 30 година деловало у многим областима, између осталог, у заштити

основних права и слободе војних пензионера, у остваривању права на пензијско и инвалидско осигурање, права на социјалну и здравствену заштиту...

„Бавимо се пре свега социјално-правним проблемима чланова Удружења и њихових породица. Такође, од наше чланице, 40 одсто суме одвајамо за помоћ нашим члановима. До сада смо многобројне проблеме решили, судске спорове, тако да је Удружење у потпуности оправдало значај постојања“, каже Рељановић.

Свечана седница била је прилика да се заслужним организацијама и појединцима уруче захвалнице и признања.

Добитници захвалница су: Градска управа Зајечар, Републички фонд ПИО – филијала Зајечар, предузеће „Солутион“ Д.О.О. Београд, пуковник Звонимир Пешић, гл. и одг. уредник листа „Ветеран“, пуковник Саша Тодоров, командант Тимочке бригаде и командант гарнизона Зајечар, потпуковник Славиша Герић, начелник Војног одсека Зајечар, поручник Милош Милошевић, командир СНОд ТБр, доктор Мирослав Стојановић, директор ЗЦ Зајечар, Владимир Ђуричић, директор Установе „Зоран Радмиловић“, доктор Раде Костић, Драгољуб Николић, председник СУБНОР-а Зајечар, Душан Чолић и Томислав Борос, чланови Градског одбора УВПС Зајечар.

Јубиларне плакете за успешну сарадњу, а поводом 30 година од оснивања Удружења војних пензионера Србије, додељене су: Команди гарнизона Зајечар и Здравственом центру Зајечар, а као стимулативна мера захвалница је уручена и Аћифу Авдићу, секретару Градског одбора УВПС Зајечар.

Дружење је потом настављено у једном од познатих зајечарских ресторана.

3. П.

Из Ратног дневника генерал-пуковника Небојше Павковића

РАЗГОВОР СА ВРХОВНИМ КОМАНДАНТОМ

Осећам да се јединице Армије „увлаче“ у нешто за шта нису надлежне. Према законима о одбрани и ВЈ, Војска се у рату не бави проблемима збрињавања цивилног становништва. Посебно не у условима када на Косову и Метохији функционише власт.

Прегледам извештаје Команде Приштинског корпуса и потчињених јединица. У сваком се спомињу колоне становништва на путевима Космета. Већи на њих завршавала је на граничним прелазима. То почиње да представља све већи проблем јединицама Приштинског корпуса. О том проблему реферисао сам Врховној команди и председнику Милошевићу и разговарао са председником Привременог извршног већа Косова и Метохије, Анђелковићем. Ништа није предузето. Пре неки дан наредио сам да Команда Армије пошаље још једно наређење јединицама у вези с тим.

Ђаковић ми предаје предлог наређења за потпис. И мене све више оптерећује проблем са цивилима. *Осећам да се јединице Армије „увлаче“ у нешто за шта нису надлежне. Према законима о одбрани и ВЈ, Војска се у рату не бави проблемима збрињавања цивилног становништва. Посебно не у условима када на Косову и Метохији функционише власт.* Сви надлежни државни и покрајински органи, од покрајинске до локалне самоуправе, раде у ратном стању. Органи Савезног министарства одбране, Цивилне заштите и Цивилне одбране су били директно задужени за збрињавање становништва, а надлежни органи МУП-а за њихову сигурност, личну заштиту и обезбеђење личне имовине. Привремено извршно веће Косова и Метохија има органе за координацију рада цивилних структура. Формиран је „Штаб за координацију активности цивилних структура“ за подручје Аутономне покрајине Косово и Метохија са председником Привременог извршног већа Косова и Метохије, Зораном Анђелковићем на челу.

Поред овог, формиран је и Штаб за хуманитарна питања и за помоћ расељеним лицима и онима која се враћају кућама. Овај штаб имао је шест чланова задатак да се бави питањем повратка расељених лица, њиховим збрињавањем, обезбеђењем хране, здравствених услуга, лекова и смештајем.

Међутим, *и поред тога, сви они су очекивали од Војске да решава проблеме цивила.*

Колоне цивила које су крстарице Косовом и Метохијом блокирале су комуникације, нарочито оне према граничним прелазима и покушавале да напусте територију Косова и Метохије ван граничних прелаза, пролазећи кроз зоне одбране јединица. Том приликом, не само што су демаскирале положаје јединица, већ су улазиле у минска поља. Такав случај догодио се

претходног дана, када је група избеглица и патрола МУП-а на путу село Жур – село Врбница, ушли у минско поље, којом приликом су погинула два полицајца, а рањен већи број цивила и два полицајца. Команданти су имали наређење да не смеју дозволити излазак цивила из земље ван граничних прелаза, па су их враћали и усмеравали на главне комуникације. О том проблему сам већ неколико пута извештавао ШВК, али од њих нисам добио ниједно наређење. Због тога сам одржао састанак са најодговорнијим старешинама Армије и Приштинског корпуса и одлучио да наређењем регулишем начин поступања потчињених јединица у случају појаве цивилног становништва у зонама одговорности јединица. Предосећао сам, на основу искустава из 1998. године, да ће овај проблем бити стално присутан и да ће имати пресудни утицај приликом извођења одбране у случају агресије на копну.

План мера

У 8.30 часова дат је сигнал за „ваздушну опасност“. Остајем на командном месту и настављам да радим на тексту наређења. Остају и Ђаковић и начелник Кабинета, пуковник Савић. Читам предложени текст. У преамбули пише: „Услед непрекидних ваздушних напада снага НАТО-а на јединице ВЈ и очекиване агресије копнених снага, повећан је број покрета цивилног становништва у зонама одговорности јединица, што у знатној мери усложњава укупну безбедносну ситуацију. У циљу заштите цивилног становништва и њиховог усмеравања у безбедније рејоне, наређујем: (1) Команде корпуса и органи МУП-а у својим зонама одговорности утврдиће тачан распоред и број избеглог становништва и преко надлежних органа пружити им неопходну помоћ у храни и другим потребама; (2) У својим зонама одговорности одредити села, ван рејона распореда јединица, где се може распоредити избегло становништво; (3) Свакодневно пратити покретање цивилног становништва у својим зонама одговорности и обезбедити им неопходну заштиту и повратак својим кућама или у рејоне ван зоне борбених дејстава; (4) Избегло становништво и његову имовину у селима и одређеним рејонима заштитити од дејства ШТС и насртаја и других лица на територији; (5) Енергичним мерама спречити узимање лични и приватну имовину од избеглог становништва. Против прекршилаца, предузимати мере кривичног гоњења; (6) У зонама своје одговорности спречити паљење кућа и других објеката чији су власници

шиптарске народности; (7) Преко органа власти предузети мере да се избеглом становништву пружи помоћ у храни и обезбеди неопходна санитарска помоћ; (8) У зонама прихвата и заштите избеглог становништва предузети све мере безбедности, у циљу заштите од дејства ШТС; (9) Команде Приштинског и Нишког корпуса ће до 21. априла 1999. године до 12.00 часова доставити податке у својим зонама одговорности где се налази избегло шиптарско становништво, број и где се они могу безбедно распоредити“.

Питао Ђаковића, да ли је добро што у тачкама „5“ и „6“, пише о „крајама и паљењу кућа“, када се то не односи на припаднике Армије. Одговара да је било неколико појединачних случајева и да мисли да је добро да „опоменемо“ припаднике да се то не би поновило.

Прихватам образложење и потписујем наређење, уз напомену да када од јединица добијем тражене податке, направим карту са подацима о распореду цивилног становништва у оквиру зона одговорности јединица на Косову и Метохији.

По повратку на командно место, Лазаревић реферисао да је авијација са четири пројектила бомбардовала насеље Баир у Косовској Митровици, при чему је оштећено више стамбених зграда и кућа. У 9.30 часова поново је гађан репетитор на Мокрој гори, а у 9.50 часова погођена је железничка станица Кастрат, код Куршумлије. У нападу је уништено једно моторно возило.

После разговора, зовем генерала Ојданића. Хоћу још једном да га информисем о проблему са цивилним становништвом. Брзо добијам везу и неко се јавља.

„Здраво, генерале, шта има код тебе, доле?“ Препознајем глас председника Милошевића. Поздрављам га и кажем да ми треба генерал Ојданић. Одговора да није у сали и да се зато јавља он. Поново ме пита шта има „доле“. Не знам шта пре да му кажем. Одговарам једноставно „Код нас је све у реду. Надам се да добијате борбене извештаје и да Вас генерал Ојданић о свему редовно информисе“.

„Да. Рекао ми је да си долазио у Београд. Требало је да се јавиш“, каже. Одговарам да то није било по плану и да ме нико није обавестио да треба да се јавим и њему. Пита због чега ми треба Ојданић и да ли може он да нешто помогне. *Непријатно ми је и неуобичајено да од врховног команданта тражим помоћ и да га оптерећујем проблемима. Знао да морам нешто да му кажем. Одлучујем да поново*

вим проблем са цивилима. Кажем му да цивили због непрекидних ваздушних напада авијације масовно напуштају своја села и Космет, што компликује безбедносну ситуацију, а јединицама представља озбиљан проблем.

„Па, добро, шта је проблем, нека иду; и куда иду?“, прекида ме.

Одговарам да становништво највише одлази у Албанију и Македонију, а мањи број у Црну Гору и Србију. „Проблема је много. Блокирају путеве, остављају неисправна возила, тракторе, запрежна кола и другу непотребну опрему. Улазе у зоне одбране и у минска поља и покушавају да изађу из земље ван граничних прелаза. Проблем је ако сви оду са Косова и Метохије. Ми остајемо сами и НАТО неће имати проблема приликом избора циљева“.

„Да, то су озбиљни проблеми“, коментарише.

Задаци граничара

Настављам да му објашњавам да цивили на граници у Албанији и Македонији организовано прихватају као избеглице са Косова и Метохије, смештају у сабирне центре и снимају репортаже о њиховом „страдању“, у којима оптужују Војску и МУП да их прогоне и да због тога одлазе са Косова и Метохије. Кажем врховном команданту да „то страни медији и пропаганди НАТО-а користе да нас оптуже за прогон цивила и стварање хуманитарне катастрофе“.

Председник ме саслуша, а затим каже: „У праву си, генерале. То није добро и морамо то да зауставимо. Видећу када дође Ојданић, да разговарамо о томе. Ти до тада затвори граничне прелазе и помогни да се тај народ врати. Добро је да си ме упозорио на тај проблем“.

Незгодно ми је да га упозорим да Војска није надлежна да затвара граничне прелазе, али морам то да му кажем. Прихвата објашњење и каже да је то у надлежности Савезне владе и пограничне полиције. О томе ће разговарати са Влајком Стојиљковићем, министром унутрашњих послова Републике Србије.

„Ви, генерале, спречите да они излазе из земље ван прелаза, а остало ћу ја решити“.

Каже ми да поздравим генерала Лазаревића и остале сараднике и војнике које видим. „Опет ти и Лаза превише шетате по Косову, а ја сам вас упозорио“.

„Смањили смо шетње, али морамо да обилазимо јединице, да будемо са борцима, господине председниче“.

„Добро, али се чувајте“, одговорио је и прекинуо везу.

Све старешине на командном месту чули су мој разговор са Милошевићем. Већина је коментарисала да је добро што сам га упозорио о проблемима са цивилним становништвом.

На састанку који је заказао Лазаревић разговарамо о задацима и поступцима граничних јединица у новонасталим условима. Покушаји ШТС да, уз подршку НАТО-а, изврши продор и убаци се на простор Косова и Метохије, у рејонима караула „Кошаре“ и „Морина“, у зони 53. граничног батаљона и Карауле „Горожуп“, у зони 55. граничног батаљона, спречени су у почетној фази. Међутим, граничне

Избеглице су напуштале територију по наређењу ОВК

јединице нису намењене и оспособљене да изводе класичну одбрану, због чега су у протеклим данима имале губитке. Лазаревић је саопштио циљ састанка: „Извршимо кратку анализу ангажовања граничних јединица и дефинишемо њихове задатке и начин употребе у току извођења одбране, ако дође до копнене агресије“.

Начелник Одељења за оперативне послове и обуку Приштинског корпуса, пуковник Радојко Стефановић, рефериса о борбеној готовости граничних батаљона у досадашњем току агресије, са тежиштем на 53. и 55. граничном батаљону. Наглашава да је „Планом употребе граничних јединица“ предвиђено да се карауле претпочињавају бригадама Првог ешалона одбране. У досадашњим дејствима граничари на караулама су наставили да обезбеђују државне границе и изводили одбрану и друге борбене активности на познатом терену. Гранични батаљони, посебно 53, дали су велики допринос у обезбеђењу државне границе применом тактике дубинске одбране и спречавању агресије с копна. Приликом извршавања задатака до сада је у граничним јединицама погинуло 9, рањена су 42 граничара, а нестало 1. Највише губитака имао је 53. гранични батаљон: 6 погинулих, 19 рањених и 1 нестало, затим 55. гранични батаљон: 2 погинула и 11 рањених, и 57. гранични батаљон: 1 погинули и 2 рањена граничара. У односу на бројно стање, губици у граничним батаљонима су 10%. Пројекцијом „Радне карте“ на екрану видим тренутну територијалну поделу зоне одговорности граничних батаљона по караулама, у односу на зоне одговорности 125. и 549. моторизоване бригаде, 243. механизоване бригаде и 175. пешадијске бригаде, које се налазе на првом појасу одбране. Пуковник Стефановић говори о задацима које су извршавали и начину извођења одбране на караулама „Морина“ и „Кошаре“, где се догодио покушај упада агресора на територију Косова и Метохије.

После Стефановића, говори Лазаревић о проблемима претпочињавања караула и граничних батаљона. Наглашава да команде бригада нису на време извршиле прихват и претпочињавање караула и граничних чета моторизованим батаљонима, због чега су ове јединице једно време задатке извршавале самостално и без ватрене и логистичке подршке. Посебан проблем је „везаност“ граничара за карауле. Због тога су, и по цену губитака, упорно бранили своје карауле, које су им до тада биле сигуран ослонац.

Ове проблеме Команда Корпуса мора

хитно да реши. Предлаже да се људство повуче са караула, које су стално на мети авијације, на погодне положаје око караула и да их бране са дистанце. Граничне јединице у току извођења одбране морају наставити да извршавају наменске задатке у измењеним условима. То подразумева да засадема, а мање патролама, контролишу прелазе државној граници. Само када је ситуација погодна, могу да изводе активна дејства у бокове и међупросторе агресора.

Карауле бранити са дистанце

У принципу прихватам ставове и оцене који су саопштени. Наређујем да се граничне јединице не одвајају од моторизованих састава, који им морају пружати ефикасну ватрену подршку, посебно приликом извршавања задатака у покрету. Прихватам Лазаревићев предлог да се карауле не бране по сваку цену и да команданти бригада одобре њихово напуштање. Пре напуштања караула људство треба попунити преко норме, ради обезбеђења аутономности. Према проценама команданата бригада и по одобрењу команданта корпуса, граничне јединице морају бити спремне да, када постоје услови, остану у позадини снага агресора и изводе самостална дејства, да прате кретање агресора и шаљу податке. За те задатке команде бригада морају обезбедити непрекидну и сигурну везу са остављеним групама и имати план за хитну интервенцију ако буду угрожене. Прихватам предлог да граничне јединице остану у зонама одговорности, на предњем крају одбране, са прецизним и јасним задацима за дејство у свим фазама извођења одбрамбене операције. Предлажем Лазаревићу да се граничне јединице ангажују у улози борбеног осигурања извиђачких органа и за контролу територије, а по потреби, и у улози резерве батаљона. До почетка агресије на копну граничне јединице треба ангажовати и на прикупљању података о снагама агресора на територији суседа и у заграничном подручју, борби са убацивањем ШТС и контроли праваца убацивања ШТС и извештавању јединица по дубини. Команде граничних батаљона треба ангажовати као „Тим команданата бригада“ за непосредно командовање граничним јединицама на угроженим правцима и објектима, као што је случај са Караулом „Кошаре“.

Састанак закључујем наређењем да Команда Приштинског корпуса операционо анализује наређења и моје ставове и да дефинише задатке граничних јединица.

Битка на Паштрику (3)

СПРЖЕНА ЗЕМЉА

Ударни таласи и облаци дима још се нису разишли, а Шиптарске терористичке снаге су кренуле у напад. Око 500 терориста нападао је на правцу село Погај - село Горожуп - село Бинај и око 400, обухватом с лева, на правцу Горожупска бачила - село Планаје. Намера је била да искористе последице бомбардовања, у најтежем тренутку изненаде наше снаге и пробију линију одбране. Међутим, наше јединице успешно су браниле прву линију и десни бок, а по дубини приступиле санирању последица бомбардовања.

авијације авионима А 10. Тежиште њиховог дејства било је на положаје јединица северније према селима Мазрек и Ђонај и левој обали Белог Дрима.

Било је очигледно да агресор покушава да по сваку цену уђе на Космет и да због тога ангажује стратегијске бомбардере да би уништи све јединице које су му биле препрека за остварење тога циља.

У 17.30 часова пуковник Божидар Делић известио је да су у бомбардовању села Планаје погинула четири војника, а око 80 је контузованих, и да су сви евакуисани на другу локацију. У бомбардовању осталих локација није било последица по јединице које су се на време измистиле на резервне положаје.

Напади терориста су још увек трајали, али су наше јединице успешно спречавале сваки продор, иако су се борбе водиле „прса у прса“, а борбени пореци били измешани. У извештајима, које је слао потпуковник Стојан Коњиковац, наведено је да је стање у свим јединицама под контролом и да нема панике. Извештавао је о надљудским прегнућима свих припадника истичући посебно старешине и војнике са Карауле „Горожуп“ и остале припаднике Бригаде, посебно на првој линији одбране.

Осим дејства авијације, није било индикација о довођењу нових снага ка граници на Врбничком правцу.

Командант Приштинског корпуса, генерал Владимир Лазаревић, издао је задатке команданту, пуковнику Божидару Делићу, да изврши замену контузованих војника и старшина и за ојачање јединице.

Док су трајале борбе на Горожупу авијација је упорно гађала положаје 549. моторизоване бригаде по дубини. У 17.50 часова са око 20 авио-бомби гађано је Ландовичко брдо, на коме су били положаји Оклопног батаљона 549. моторизоване бригаде, али без последица по јединицу.

Убрзо затим у 18.04 часова са више про-

јектила „тепих бомбардовањем“ поновљен је напад на наше положаје, од Карауле „Горожуп“ до села Планаје. Према првим сазнањима утврђено је да је један војник погинуо, а осам рањено.

Према извештају командира са Прве линије одбране, авијација је, дејствујући по положајима наших јединица, погађала и јединице агресора. То је за кратко време прекидало нападе помахниталих и дрогираних терориста, који су на све начине покушавали да пробију нашу одбрану.

Стање на државној граници било је без промене, а авијација је у 19.57 часова са 14 авио-бомби дејствовала по граду Призрену, по делу у коме се налази Касарна 549. моторизованог батаљона 549. моторизоване бригаде, од Карауле „Ћафа Прушит“ до Карауле „Ликен“, без последица.

Шта је наредио Весли Кларк

Пред поноћ, у 23.55 часа агресорска авијација напустила је ваздушни простор изнад Космета, а Команда 549. моторизоване бригаде известила је да је стање у јединицама на Горожупском платоу непромењено и да су „ошамућени“ војници одбили да буду замењени и тражили да остану на својим положајима.

У вези са догађајима на Горожупском правцу, Команда Треће армије добила је информацију да је генерал Весли Кларк наредио командантима „Да подрже снаге ОВК и да по сваку цену зауставе контраофанзиву Милошевићевих јединица на Паштрику, јер би губитком ових положаја касније плаћали сваку изгубљену стопу животима својих војника“.

На конференцији заменика министара одбране земаља југоисточне Европе, која је одржана 25. и 26. маја 1999. године,

Пуковник Божидар Делић није стигао да заврши извештавање јер су га прекинуле десетине снажних експлозија. Када се поново јавио, рекао је да су експлозије изазвале потресе сличне земљотресу, од којих су се у небо дизали црни облаци који су деловали као после експлозије атомске бомбе.

У рејону села Планаје и Којуша, од последица бомбардовања, а према првим извештајима, погинуо је један војник, а више десетина је рањено. На простору око Планаје је била „спржена земља“. И поред тога наши војници су натчовечанским напорима сво време држали положаје на самој граници.

Убрзо затим авијација је поново дејствовала по положајима јединица на другој линији одбране и на објекту Чеја, северно од Граничног прелаза „Врбница“.

За време овог ваздушног удара колона, у којој су били команданти Треће армије и Приштинског корпуса, скренула је са главног пута и кренула ка Горожупу, али је заустављена, пошто су три пројектила велике разорне моћи експлодирала у рејону Граничног прелаза „Врбница“. Препознатљиве силуете застрашујућих грдосија, са огромним закошеним крилима и осам мотора, сигурно су летеле косметским небом, просипајући из својих „бомбомлука“ 50 тона разорних бомби. Пилоти ових грдосија знали су да су безбедни јер није имао ко да их гађа. Бомбардерски пар Б-52 изручио је смртоносни терет и по рејону превоја Ликен и дуж границе према караулама „Д. Радановић“, „Годен“ и „Ћафа Прушит“.

Међутим, да нису недодирљиви показала им је посада система РЛ-4, која је испалила две модификоване ракете на њих, које су достигле њихову висину. С обзиром на ту околност и да им вероватно није био познат овај борбени систем брзо су се попели на већу висину.

Ударни таласи и облаци дима још се нису разишли, а Шиптарске терористичке снаге су кренуле у напад. Око 500 терориста нападао је на правцу село Погај - село Горожуп - село Бинај и око 400, обухватом с лева, на правцу Горожупска бачила - село Планаје. Намера је била да искористе последице бомбардовања, у најтежем тренутку изненаде наше снаге и пробију линију одбране. Међутим, наше јединице успешно су браниле прву линију и десни бок, а по дубини приступиле санирању последица бомбардовања.

Планаје личила на површину Месеца

Са Истуреног командног места „549“, потпуковник Стојан Коњиковац је известио команданта Делића да није безбедно да команданти Треће армије и Приштинског корпуса у тренутним условима долазе на Горожупски плато, јер је ситуација у рејону села Планаје драматична, а једини планински пут закрчен возилима која су пристизала у помоћ јединицама. Поред тога, реферисао је да простор око Планаје личи на површину Месеца, да су куће у селима срушене до темеља и да највећи проблем представљају прашина и дим од којих није могло да се дише. Због ових околности командант Треће армије одложио је обилазак јединица на Горожупском платоу.

После бомбардовања авиона Б-52 настављени су напади из ваздуха тактичке

Јединице наше војске на планини Паштрик бомбардоване су топлих-бомбама

поред осталих, албански представник на конференцији, упорно је тражио што брже извођење копнене агресије на Косову и Метохији.

На основу ових сазнања у командама Треће армије и Приштинског корпуса је процењено да ће неколико наредних дана бити пресудни за расплет кризе и да ће НАТО интензивирати ударе из ваздушног простора, ради подршке Шиптарских терористичких снага у намери да пробију коридор за убацивање већих снага. У вези с тим командант Треће армије одлучио је да се по сваку цену спречи упад и запоседање територије Косова и Метохије и југа Србије.

Најтежи дан био је 31. мај. непријатељ је употребио све снаге и покушавао да изврши продор и оствари свој циљ.

Тек што је свануло, у 6.30 часова, уз снажну подршку хаубица, вишецевних бацача ракета и минобацача, почео је нови напад агресорских јединица са територије Албаније на правцима караула „Погај“ и „Горожуп“ и на правцу село Шајгин - село Бинај, снагама јачине од око 1.500 људи, без подршке авијације.

Наше снаге нису биле изненађене почетком напада јер је на време откривен. Изненађење је било што су релативно јаке пешадијске снаге, ангажоване на уском простору. Вероватно је агресор очекивао да ће лакше пробити одбрану наших јединица на првој линији и направити дубљи продор ако повећа бројно стање. Терористи су и овај пут нападали у таласима.

За то време на врху Паштрика се пробила група наших војника, наоружаних снајперима великог домета „Црна стрела“ 12,7 мм, противоклопним средствима и минобацачима, који су имали задатак да контролишу простор, испред нашег Предњег краја, на територији Албаније и да наводе ватре наше артиљерије

У редовима терориста, који су нападали, уочени су припадници Атлантске бригаде, добровољаца Шиптара, из САД. Опремљени новим униформама, са ознакама тзв. ослободилачке војске Косова и америчком заставом, и наоружани најсавременијим аутоматским и противоклопним оружјем, пуни самопоуздања јуришали су као луди. То им није помогло. Осим, што су на појединим деловима фронта успели да потисну мање групе наших бораца са граничне линије, нису могли да направе дубље продоре. И овога пута су дочекани активирањем мина са разарајућим усмереним дејством, прецизним запречним ватрама и масовним дејствима наших војника, тромблонима, ручним бацачима „Зоља“ и „Оса“ и концентричним минобацачким ватрама.

Прецизном ватром вишецевних бацача

ракета и бригадне артиљерије по јединицама другог таласа, све до Карауле „Погај“, терористима су нанети велики губици и створена паника међу њима.

Старешине на истуреном командном месту командовале су из поткровља тропратне зграде. Скинут је довољан број црепова и висина је дала додатне могућности у осматрању бојишта. Свако је радио свој посао, извршну команду имао је потпуковник Стојан Коњиковац, потпуковник Влада Јакшић учовао је одакле непријатељ дејствује у подршци својих снага и издавао команде нашој артиљерији за контрабатирање, потпуковник Зоран Ђокић учовао је покрете непријатељских снага ради предузимања адекватних мера, потпуковник Бошко Лемич учовао је налете непријатељских авиона и предузимао адекватне мере.

Дејство авиона Б-1 и Б-52

У 9.00 часова, пуковник Радован Радвановић, начелник Обавештајног одељења Треће армије, пренео је информацију команданту Треће армије, генералу Небојши Павковићу, да су у Команди НАТО-а забринути због догађаја на Горожупу, да процењују да терористи без јаке ваздушне подршке неће моћи да пробију одбрану Срба и да задрже позиције на Паштрику. Због тога је генерал Кларк затражио од својих команданата да пруже јачу подршку Шиптарским терористичким снагама и да по сваку цену задрже и прошире положаје и спрече српске јединице да овладају врхом Паштрика.

У вези с тим генерал Кларк је од Пентагона затражио одобрење за употребу касетних бомби по том рејону и ангажовање авиона Б-52 и Б-1.

Већ у 10.00 часова обистинила се ова информација јер је ударна група од 12 до 15 авиона почела са дејствима по Горожупском платоу. Са 20 пројектила бомбардовани су положаји јединица од Горожупа до села Планајеа. Истовремено са ваздушним ударом, терористи су поново кренули у јуриш.

Борбе са дрогираним терористима водиле су се на блиским одстојањима, а на појединим местима и у домету ручних бомби, и „прса у прса“.

Наша артиљерија узвратила је још јачом ватром, а вишецевни бацачи ракета ватреним ударима уносили су панику у редове терориста. Иако је агресор имао на десетине погинулих нису одустајали, а ни погинуле више нису извлачили са бојишта.

На Врбничком правцу и у рејону Карауле „Ликен“, није било дејстава, али се на гребену Паштрика развила жестока борба, јер су терористи јуришали као бесни пси, у

намери да по сваку цену отерају наше војнике са тих положаја. Подршку је почела да им пружа авијација, гађајући положаје наших извиђачких група на гребену и групу добровољаца на објекту Срнеж. Извештаји са Паштрика говорили су да наши војници од авијације не могу „главе да подигну“, али ипак су прецизно наводили артиљеријске ватре.

Од 10.20 до 11.00 часова и даље су се водиле тешке борбе на Паштрику, док је авијација и даље непрекидно подржавала терористичке снаге и дејствовала по ширем рејону.

Од 11.05 до 11.20 часова, са два пројектила, поновљено је дејство по рејону села Влашња, а на рејон села Горожуп лансирано је 14 разорних пројектила.

У 12.25 часова са истуреног командног места „549“ из засеока Шех-Махала потпуковник Стојан Коњиковац известио је да терористичке снаге, и поред великих губитака, и даље нападају у таласима и да су успели да се приближе на 50 метара нашим рововима. Ни мине разорног усмереног дејства нису могле да их зауставе. Дејства су била блиска, масовна, великог интензитета. Непрекидно смењивали су се звуци обостраног дејства артиљерије, стрељачке ватре и дејства НАТО авијације у подршци шиптарских терориста.

И поред свега чврсто су држали положаји. Непријатељ је мењао тежиште, места покушаја пробоја нашег првог ешалона али нигде није успео пробити. Негде око 13 часова ломило се, да ли ће непријатељ успети да се пробије или ће браниоци успети да задрже своје положаје. Интензитет напада је био толико јак да наши војници нису могли да дођу до рањених војника да би их извукли из борбе или дотуре муницију.

Правилно је процењено одакле надиру главне снаге непријатеља. Употребом два пражњења батерије вишецевних бацача ракета наше бригадне артиљеријске групе, хаубица 122 мм и баталјонске групе минобацача 120 мм, поклопљене су главне снаге непријатеља. Стање на самој борбеној линији се стабилизовало и почела је општа бежанија непријатеља. Наредних дана непријатељ је камионима извлачио своје рањене и погинуле.

Шта су пренели медији

Фронт је стабилизован на око 2,5 километра, што је одлучило ток борбених дејстава овог дана.

Док су борбе још трајале, у 13.30 часова, албански медији непрекидно су извештавали о великој победи на Паштрику, наводећи да Срби до сада имају више од 180 погинулих.

Неки страни медији извештавали су да у агресији на СР Југославију има ангажованих припадника британског САС-а, француске Легије части, америчких „Зелених беретки“, турских специјалца и других снага, које имају задатке да наводе авијацију, изводе диверзије и саботаже и киднапују команданте и војнике. Према тврдњама британског „Би-Би-Си њуз“, припадници САС-а на Косову и Метохији су ангажовани за навођење авиона „Харијер“ ласерским маркерима и да се крећу у групама од четири до осам људи, наоружани савременим аутоматским оружјем, противтенковским системима, и потезним минама усмереног дејства.

Последњих година дошло је до промена у физиономији ратовања. Ваздушно-копнена битка као концепт ратовања западних земаља, пре свих САД, потиснута је у други план, али није одбачена. Ваздушним „царством“ крстаре дронови и беспилотне летелице, извршавајући разноврсне задатке. Док један вишенаменски борбени авион кошта и до 100 милиона долара, дотле беспилотне летелице само неколико хиљада до неколико десетина хиљада долара, а могу готово у потпуности да обаве задатке који су намењени авијацији. Улога артиљерије у ватреној подршци копнених снага остала је незамењива. У Украјини до изражаја долази нарочито класична артиљерија, а и артиљеријско-ракетне јединице (ракетни пројектили земља-земља) добиле су на значају.

Сајмови наоружања најбољи су индикатори ратовања који се воде у актуелно време и оних будућих, што се пројектују. Свет је захватила манија наоружавања, опремања и попуње залиха муницијеза стрелачко наоружање, па за артиљеријскооружа, минобацаче, ракетне системе, минско-експлозивна друга средства. Празне се складишта и упућују на веома разуђено ратиште, да би се куповале артифиције за попуњу ратних резерви. На светској пијаци наоружања регистрована је јагма за различитим врстама муниције, укључујући и топовске, односно тенковске гранате. Веома су тражене ракете за вишецевне бацаче ракета различитог калибра. Огромна је потражња за беспилотним летелицама различитог дужина долета. Траже се летеће носеће платформе које савлађују раздаљину и до 2.000 километара. На високој цени су противоклопне ракете, а нарочито ракете за противваздушну одбрану.

Новитети

Београдски сајам наоружања и војне опреме „Партнер“ бележи стални узлазни тренд, како по броју излагача, приказаних новитета и осталих средстава наоружања, тако и по учешћу пословних сарадника и укупног броја посетилаца. Последњих година Влада Републике Србије уложила је замашна средства за модернизацију наменских капацитета, што већ доноси плодове у виду нових оружја и опреме, али вишег технолошког и производног нивоа. На овогодишњем 11. сајму приказано је више од 170 различитих типова крупних средстава наоружања, од којих се 27 сврставају у групу новитета које су развили Војнотехнички институт и групација одбрамбене индустрије у државном власништву. Са бројним страним војним делегацијама се разговарало о даљем унапређењу војнотехничке и војноекономске сарадње, а и о заједничким пројектима развоја и опремања оружаних снага. На Сајму је изложен репрезентативни део производног програма свих фабрика Одбрамбене индустрије Србије и њихових коопераната, као и производи водећих европских компанија из Француске, Немачке, Италије, Аустрије, Турске, Швајцарске, Финске, затим, више технолошких гиганата из Народне Републике Кине, као и других компанија из земаља нашег региона, али и целог света са којима имамо вишедеценијску успешну сарадњу

- На регионалном нивоу, „Партнер“ се изборио за статус једног од највећих и најзначајнијих, са циљем да постане још

Поводом Међународног сајма наоружања и војне опреме „Партнер 2023“

ЈАГМА ЗА СРПСКЕ ПРОИЗВОДЕ

Под сводовима Београдског сајма и на отвореном простору 154 домаћих и иностраних излагача представило је више хиљада производа одбрамбене индустрије, међу којима су неки, попут домаћег артиљеријског система нове генерације „Перун“, имали премијеру. Уз јасан напредак у високим технологијама које померају домете индустријског развоја земље, са домаћим, а посебно иностраним купцима, потписани су бројни вредни уговори.

„Модернизовани „Орао“

Домаћа беспилотна летелица „Пегаз“

видљивији на укупној светској мапи оваквих манифестација. Минулих септембарских дана наоружање и војну опрему приказало је 154 домаћих и страних излагача, које је имало прилике да види 30 високих страних делегација, више од 7.000 професионалних учесника и велики број посетилаца. Осим тога, присутно је и бројно ново наоружање и компоненте које су изложиле српске приватне компаније. На овом сајму евидентно је више новитета него на ранијим, што потврђује сталан и континуиран напредак наших одбрамбених технологија. Изложено је више нових противавионских и противдронских система, беспосадних, земаљских и ваздухопловних платформи, као и бројних типова нове муниције побољшаних карактеристика. Обављено је и прво јавно приказивање најновијег домаћег артиљеријског система нове генерације „Перун“, који ће бити нови адут српске одбрамбене индустрије на светском тржишту. Ту су и унапређене серије верзија фамилија точака борбених возила - „Лазара“, „Милоша“, МРАП-а, БоВ-а чија је производња у пуном замаху, као и модернизованог БВП М 80а Б2 и тенка М 84 АС2, којим се Војска Србије увелико опрема – истакао је министар одбране Милош Вучевић.

Услов

Сушта је истина да оружја, сложени борбени систем или специфична опрема уколико нису прихваћени у војсци земље произвођача, не могу да рачунају на извоз. А услови уврштавања на листу материјалне формације су веома строги. У Србији „зелено светло“ да је неко оружје положило испит даје Технички опитни центар, после вишемесечног испитивања у најтежим борбеним, атмосферским и другим условима.

Између два сајма „Партнер“ (одржавају се сваке друге године) уведено је у наоружање 70 нових средстава, од чега су 22 у серијској производњи.

- Посебно издвајам модернизовани тенк М 84 АС2, БВП М 80 АБ2, „Гвоздика“, КОТ, „Орао“, нова борбена возила МРАП, „Лазар 3М“, као и нову модуларну аутоматску пушку 6,5 и 7,62 мм калибра и нове снајперске пушке. А до краја године очекујемо са нестрпљењем увођење и још 23

Хаубица „Нора“ Б52 НГ 155 мм „ЗВЕЗДА“ САЈМА

После серија самоходних хаубица типа „Нора“, ове године је премијерно приказана она која је добила комерцијални назив „перун“. Досадашњи системи уграђивани су на шасију „камаза“, док је нова артиљеријска „звезда“ укомпонована на возило марке „ман“. Тиме је повећана компактност система и унапређен дизајн. Домет „Перуна“ је око 50 километара.

Оруђе из претходне генерације (М21) било је на испитивању у Аризони, у оквиру америчке механизоване пешадије. Како је објављено у „Дифенсу поста“ уз нашу „нору“ испитивани су шведски „арчер“, израелски „атмос“ и француски „цезар“.

Код „перуна“ је постигнута потпуна аутоматизација и висок ниво аутономије током борбених дејстава. Капацитет „норе“ је 36 граната, од чега је њих 30 у аутоматском пуњачу. Са тог средства могу да се испале четири гранате у минуто, а за прелазак из маршевског у борбени положај потребно је само 60 секунди. Шведски систем систем „арчер“ може да спреми 21, а француски „цезар“ само 18 граната у пуњачу.

„перун“ у стручним круговима слови као оруђе међу неколико водећих овог типа у свету. Очекује се да ће то оруђе у међународним релацијама бити испитано почетком идуће године. Потом следи пласман у многе земље, па „Перун“ представља наш извозни адут.

нова средства. Као резултат убрзаног и успешног развоја нове генерације наоружања, између два сајма са домаћом индустријом су за потребе Војске Србије уговорени послови у вредности које превазилазе вредности уговора потписаних у двадесетогодишњем периоду до 2015. године. Само у претходних месец и по дана, Министарство одбране је са домаћим фабрикама потписало уговоре за набавку наоружања у вредности од 6,2 милијарде динара које ће у наредном периоду бити испоручене Војсци Србије – поручио је министар Вучевић.

Последњег дана Сајма потписани су уговори између Министарства одбране и ЈП „Југоимпорт - СДПР“ за набавку и модернизацију 92 сложене борбене плат-

форме, за потребе Војске Србије, у укупној вредности од око 13,5 милијарди динара. Тенденција Министарства одбране и Војске Србије је да настави са опремањем савременим средствима наоружања и војне опреме, која су плод домаћег развоја и произведена у капацитетима домаћих произвођача.

Протеклих неколико година, уз значајну подршку Владе Републике Србије, створени су услови за отпочињање производње савременог наоружања и војне опреме за потребе Војске Србије, ојачано је пословање и потврђен њен статус симбол регионалног предводника у области производње наоружања и војне опреме.

До краја године Војсци Србије ће бити испоручене и знатне количине новог стре-

љачког наоружања, оптоелектронских система, нове побољшане артиљеријске минобацачке и стрелачке муниције, заштитне балистичке опреме, униформе и друге опреме.

На добром путу

– Осим ових набавки из домаће индустрије, а на основу уговора које смо потписали и дефинисали између два сајма, до краја године очекује се испорука и капиталних система наоружања из увоза – транспортних авиона од којих једна „Каса“ долеће у Србију већ данас (25.9), хеликоптера Х-145 које производи „Ербас“, „Талесових“ радара ГМ400 великог домета, као и више других телекомуникационих, оптоелектронских и електронских уређаја, што ће додатно допринети унапређењу способности Војске Србије. Значајним улагањем у нашу одбрамбену индустрију извршена је модернизација производних капацитета и створени су предуслови за бржи развој нових производа. Новим инвестицијама које су обезбеђене ове године започета је нова етапа напредне, технолошке обнове базиране на концепту индустрије 4.0 са акцентом на аутоматизацији, дигитализацији, роботизацији, кључним производним процесима. Реализацијом ових инвестиција и даљом модернизацијом производних капацитета омогућиће се знатно бржа производња овог наоружања – оценио је министар Вучевић.

–Једна од новина је посебни бацач граната који може да се монтира на пушку Калашњиков и ручни бацач граната 40 мм продуженог дометаса 400 на 800 метара. Мали бацач може бити упозоравајућег и убојитог дејства, каже један од директора Наменске Трстеник Милан Радосављевић.

„Застава оружје“ је гами новитета придружила две врсте модуларних пушака, такође два типа митраљеза и модификовану пушку далекометног домета. Овome, по речима директора Саше Милошевића, треба додати и нову снајперску пушку.

У Србији ће, по свему судећи, отпочети производња хирокоптера, што ће обогатити понуду наменске индустрије.

Одбрамбена индустрија Србије у неким деловима је превазишла некадашњу наменску индустрију СФРЈ, а њен значајни развој се очекује у неколико наредних година.

Звонимир ПЕШИЋ

Сусрет припадника 22. класе Војне економске академије

ГЕНЕРАЦИЈА УСПЕШНИХ

Поводом 50 година од завршетка школовања припадника 22. класе Војне економске академије (ВЕА), у Београду је 30. септембра одржано јубиларно дружење.

Од 35 преживелих, скупу је присуствовало 23 припадника. Нажалост њих петнаест прерано је преминуло. Због личне или болести у породици дружењу није могло да присуствује 12 класића.

На почетку дружења, присутне је поздравео члан Организационог одбора пуковник у пензији, проф. др Радован Илић и пожелио им добродошлицу.

Минутом ћутања одата је пошта преминулим друговима.

Школовање је 4. септембра 1969. године започело 88 припадника те класе. Била је то прва генерација редовног четворогодишњег школовања по новом Плану и програму школовања на ВЕА. Поред војног програма, 70 одсто чинили су предмети са других факултета Универзитета у Београду, а пре свега са Економског факултета. Након школовања на ВЕА, припадници класе стекли су исти статус као и студенти економског факултета. Из тог разлога више

припадника класе наставило је школовање на универзитетима широм СФРЈ и дошло до високих академских звања. Класа има два доктора наука, више магистара као и оних који су завршили високе војне школе.

Више од 75 одсто припадника класе завршило је школовање два месеца раније, што говори о постигнутим резултатима током школовања.

Академију је 29. септембра 1973. године завршило 50 припадника класе.

На завршетку школовања, изасланик врховног команданта ОС СФРЈ, генерал-пуковник Петар Матић, народни херој, доделио је пиштоље са посветом Фрањи Кустићу, Илку Руневском и Живану Гајићу, као најбољима у класи.

Припадници ове класе дали су немерљив допринос развоју и унапређењу интендантске службе у јединицама и установама ЈНА, ВЈ и ВСЦГ, као и у ВРС и Армији Р. Македоније. Колико су припадници ове класе дали допринос служби, говори чињеница да је део припадника био на веома одговорним дужностима, као што су начелница управа, одељења, одсека у ГШ и МО, и директора војнодоходовних установа. На крају професионалне карије, шесторица припадника класе пензионисано је из Интендантске управе ГШ ВСЦГ, кровне организације интендантске службе.

Дружењима класе, поред официра из Р. Србије, обавезно присуствују шесторица из ВРС и двојица из Армије Северне Македоније.

На крају је изабран нови одбор и договорено да се сваке године одржавају сусрети у Београду или неком другом граду.

Ж. Гајић

Обележавање Дана рода везе из времена ЈНА

У ЦАРСТВУ СЕЋАЊА

Већ дужи низ година у Подгорици се окупљају бивши припадници рода везе, сада увелико пензионери седих глава. Окупе се, подсети и присете свих оних силних часова и дана проведених у радио-телеграфским, телепринтерским и другим кабинетима, центрима везе, чвориштима, на терену у кабинама, такмичења у брзини отправљања и пријема знакова Морзе, брзини куцања текстова на телепринтерима и још много тога.

Сећају се као јуче шта је било, како је из године у годину развијан и увезиван систем веза и телекомуникација. Морало се врло често ићи и на школовање, далеко од радног места, далеко од породице, понекад и више месеци. Сећају се колико су генерација младих

људи оспособили, а потом били корисни и признати чланови друштва. Стекли су знања и дипломе за звање телеграфисте,

телепринтеристе и телефонисте, шифрера, обезбедили радна места. Сјећају се и преминули колега којима су минутом ћутања на почетку одали пошту.

Да дружење везиста протекне како треба и приличи припремили су и организовали Веселин Кандић и Војо Гранић. Први пут, а вјероватно не и

последњи, придружио им се и председник удружења војних пензионера у Црној Гори Жељко Вукић који је поздравио бивше везисте, пожелио им дуг живот, препоручио да се не прекида овакво дружење и да се на наредна окупљања позову и млађи пензионери, бивши припадници рода везе. Тог дана није било старијих и млађих, претпостављених и потчињених, били су сви једнаки и сви видно расположени због поновног сусрета и виђења. На питање шта се то славе, рекоше: слаavimo живот и све лепо у њему, датуми и године су небитни. Изабран је и нови организациони одбор од млађих пензионера који има задатак да настави традицију окупљања.

М. Грновић

Из активности војних пензионера Црне Горе

ОКУПЉАЊЕ ВЕЗИСТА

Бивши припадници рода везе и телекомуникација традиционално се окупљају у септембру. Тако и ове године. Најпре се 9 и 10 септембра окупила 22. класа, која је започела школовање у ТСВШ у Загребу 1973. године. Из свих крајева тада велике државе дођоше одабрани голобради дечади, са одличним, врло добрим и добрим успехом, вредно учили, завршили школу, постали породични људи, а по окончању радног века пензионисани. А онда, након 50 година од почетка школовања, поново се срели на Жабљаку, али сада седих глава, али и даље ведрога духа и расположења. Стигли из Аустралије, Швајцарске, БиХ, Србије, Црне Горе. Неки нису могли доћи, ипак су године учиниле своје па су им послате фотографије и понеки снимак за шта је био задужен *Фото Владо*.

Добар домаћин био је класић Перко Караџић и представници општине Жабљак који дружину дочекаше традиционално, приганицама и медом. После поздравног говора представника класића и доделе захвалница, у мотелу „Момчилов град“, настављено је дружење уз музику и видно расположеног певача Драгана Рачића, који је редовни војни рок провео у јединици везе. А изненађењима никада караја: Бранко Влајнић уручи на поклон свакоме по теглу меда. Има још дивних школских другара. Посетили су класићи Црно језеро, прошетали Жабљаком који је од мале поддурмиторске вароши постао међународно познат и значајан зимски и све више летњи туристички центар, попели се на Савин кук и након другог дана дружења опет се морали растати уз договор за неко наредно виђење и дружење.

М. Грновић

Дружење новобеоградских војних пензионера

ПРИЧЕ И ПЕСМЕ

У близини новобеоградских блокова, на левој обали Саве, у дивљини природе војни пензионер Ратко Чигојевић уредио је простор у предивни парк који служи за одмор и рекреативне активности. На том имању све је подређено природним законима.

Недавно је тамо дружина мала и одабрана организовала интерно јавни час из кулинарства. У котлићу је кувана рибља чорба. Први кувар био је Мирчета Јокановић, чувени пилот на МИГ-у 29. Он је у свом стану прокувао рибу, одвојио је од костију, очистио и уситнио поврће, спремио зачине... Први помоћник био му је Горан Лабан, који је одређивао ниво зачина, пробајући чорбу, а главни енергетичар за распаљивање и одржавање ватре Шахиновић Сулејман.

Када је чорба била готова, редом су прилазили позвани срећници да уживају у чарима популарног јела.

После је већ све било лако. Кренуле су успомене и приче на минуле дане, а орила се песма. Народна, војничка, па и партизанска

З. П.

ОБАВЕШТЕЊЕ

ЈУБИЛАРНИ СУСРЕТ
21. КЛАСЕ

Поводом 55. годишњице завршетка школовања, некадашњи питомци 21. класе Војне академије копнене војске, састаће се у Београду 21. октобра, у 13. часова, у ресторану Дома Војске Србије (улаз из Француске улице).

Пријавити се Божи Новаку: 066/4343-83. Обавестити класиће.

Организациони одбор

НА ОКУПУ 23. КЛАСА ВА КОВ

Сусрет припадника 23. класе ВА КоВ заказан је за 28. октобар са почетком у 11 часова у Војној академији на Бањици. Моле се бивши питомци да о овоме на погодан начин обавесте своје колеге и наставнике.

Завршена такмичарска сезона СРД „Војни ветерани Црне Горе“

ПОНОВО НАЈБОЉИ

У Никшићу су 9. септембра одржани спортски сусрети ветерана Црне Горе, у знак обилежавања сећања на др Војина Николића, оснивача Друштва ветерана.

На окупу су биле екипе ветерана из Рожаја, Плава, Андријевице, Берана,

Бијелог Поља, Никшића, Цетиња и „Војни ветерани Црне Горе“.

Домаћини су показали право лице добродошлице великом броју учесника и гостију.

Екипа „Војни ветерани Црне Горе“ бржала је 18 такмичара. Спортским сусретом у Никшићу завршена је такмичарска година. Војни ветерани су и за ову годину освојили титулу првака.

Проглашени су и најбољи такмичари за 2023. годину. У категорији мушкараца најбољи су Чедомир Вучковић, Зоран Таушан и Комнен Бајчета. У категорији жена признања су припала Јосипи Кљајевић, Зори Трипковић и Дарки Аладин.

М. Вујошевић

На основу члана 106. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС”, број 18/20) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 74/12 – исправка УС, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ

О „БОРАЧКОЈ СПОМЕНИЦИ”

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом уредбом прописују се ближи услови, начин додељивања, рангови и изглед „Борачке споменице”, као и начин вођења евиденције о додељеним „Борачким споменицама”.

Члан 2.

„Борачка споменица”, у смислу ове уредбе, подразумева посебно национално признање, које се додељује лицима која су стекла статус борца по Закону о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС”, број 18/20 – у даљем тексту: Закон).

Члан 3.

Борац или ратни војни инвалид, коме је коначним решењем надлежног органа у Републици Србији признато својство борца или ратног војног инвалида, и пали борац постхумно, на основу чије погибије или нестанка, лица из члана 24. Закона, остварују права по Закону, имају право на „Борачку споменицу”.

Члан 4.

„Борачка споменица” има један ранг и јединствен изглед.

II. ИЗГЛЕД „БОРАЧКЕ СПОМЕНИЦЕ”

Члан 5.

„Борачка споменица” се састоји од: медаље, траке, врпце, уверења о признању и кутије.

Члан 6.

Медаља је израђена од легуре метала на бази бакра, технолошким поступком пластичне деформације метала у хладном стању, односно поступком ковања, галвански заштићена декоративним сребрењем. Медаља је елипсастиг облика, пречника 40 mm (у ужем делу), а у оси закачке спољна мера је 50 mm (у ширем делу) и дебљине 3 mm.

Трака је израђена ткањем од вискозног предива без „моаре ефекта”, правоугаоног облика димензија, у складу с идејним решењем. Трака је у бојама државне заставе Републике Србије.

Ширина црвене, плаве и беле боје је по 12 mm. На крајевима траке учвршћене су две металне гредице које су израђене од исте легуре као и медаља. Завршна израда се врши технолошким поступком пластичне деформације, односно поступком ковања у хладном стању. Гредице су декоративно посребрене, димензија 40 mm x 5 mm x 3 mm. Дужина траке између гредица је 50 mm. На горњој гредици налази се копча са металном плочицом за качење медаље и она је фиксирана поступком лепљења. На средини доње гредице, по ободу, налази се испуст са отвором – алка која се користи за спајање са медаљом.

Врпца се састоји од: траке, металне плочице и металног носача са копчом. Димензије врпце су 36 mm x 10 mm. Врпца је израђена ткањем од вискозног предива без „моаре ефекта”, у бојама траке. Боје на врпци су распоређене као и на траци. Трака се поставља око металне плочице и учвршћује металним носачем са копчом.

Уверење о признању је димензија 165 mm x 185 mm са утиснутим сувим жигом. Уверење се израђује на папиру. Уверење садржи име и презиме носилоца признања, одговарајући текст, серијски број уверења и редни број, у складу с идејним решењем, исписују се краснописом, ћириличким писмом. У доњем десном углу налази се потпис министра. Уверење о признању се налази у поклопцу кутије.

Кутија за „Борачку споменицу” је тамноплаве боје, обложена тамноплавим материјалом за пресвлачење, димензија: дужина 210 mm, ширина 190 mm и висина 30 mm, конструктивно је подељена у две половине. У доњем делу кутије постављен је уложак у тегет боји са лежиштем за Споменицу и врпцу. У левом горњем и десном доњем углу поклопца кутије су тробојне траке (боје српске заставе), ширине 8 mm. Веза дна и поклопца кутије остварена је траком (српском тробојком), ширине 8 mm. На поклопцу кутије је назив „Борачка споменица” са државним грбом. Кутија се затвара једном украсном бравицом.

Члан 7.

Аверс „Борачке споменице” у централном делу садржи стилизован при-

каз штита са четири оцила на коме се налази мач окренут навише. Штит са мачем је обавијен лаворовим венцем са обе стране.

Реверс „Борачке споменице” у централном делу садржи ћирилички натпис ЗАХВАЛНА ОТАЏБИНА (у два реда), а испод натпис 1990-1999.

Изглед „Борачке споменице” – аверс и реверс медаље са траком дат је на Прилогу 1, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

III. БЛИЖИ УСЛОВИ

Члан 8.

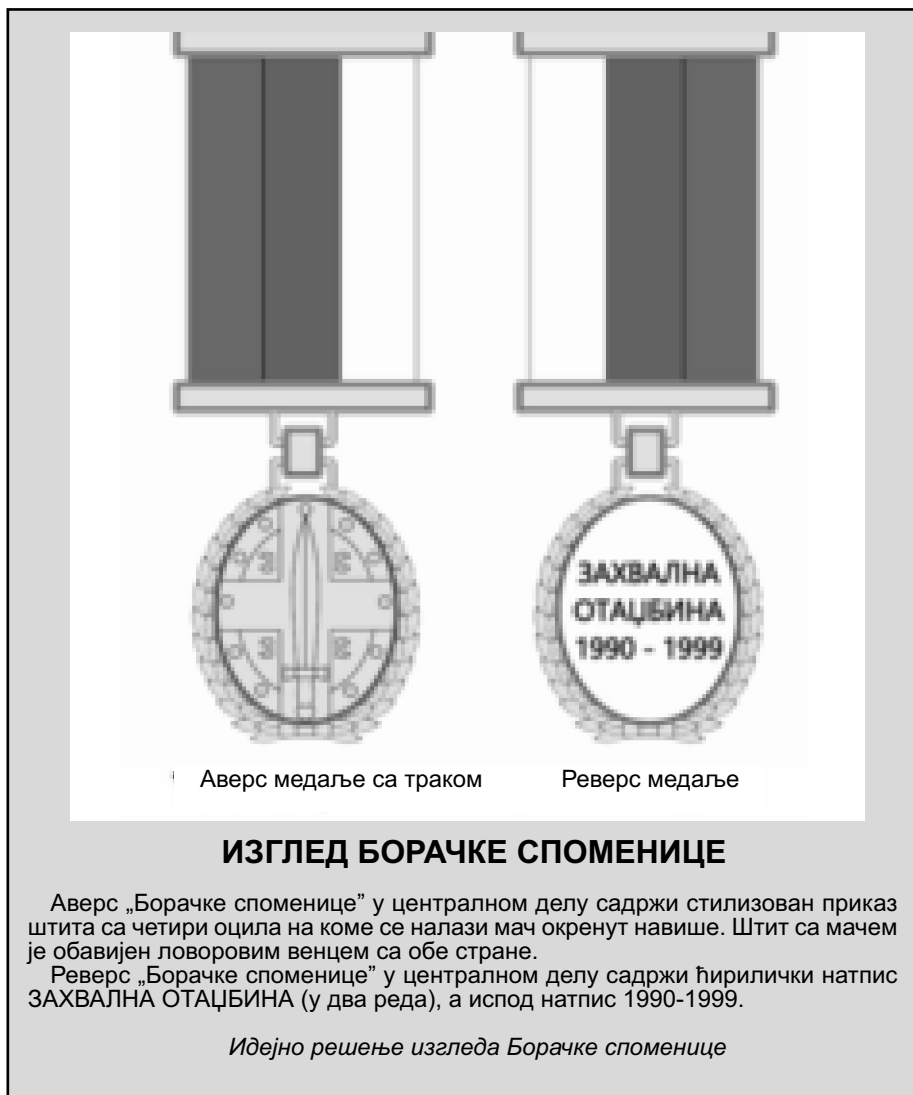
„Борачка споменица” се додељује борцу:

1) припаднику оружаних снага Републике Србије који је вршио војне дужности или друге дужности у рату или оружаним акцијама предузетим за време мира ради одбране суверенитета, независности, територијалне целокупности и уставног уређења Републике Србије;

2) припаднику оружаних снага СФРЈ који је вршио војне дужности или друге дужности за војне циљеве или за друге циљеве државне безбедности у оружаним акцијама ради одбране суверенитета, независности и територијалне целокупности Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у периоду од 17. августа 1990. године до 27. априла 1992. године, а за припаднике оружаних снага СФРЈ стационарираних на територији Босне и Херцеговине до 19. маја 1992. године;

3) припаднику оружаних снага СРЈ, Државне заједнице СЦГ, односно Републике Србије који је вршио војне дужности или друге дужности у оружаног акцији предузетој за време мира ради одбране суверенитета, независности и територијалне целокупности Савезне Републике Југославије, Државне заједнице Србија и Црна Гора, односно Републике Србије, у периоду после 27. априла 1992. године;

4) припаднику оружаних снага Савезне Републике Југославије који је вршио војне дужности или друге дужности за војне циљеве или за циљеве државне безбедности ради одбране суверенитета, независности и терито-

ријалне целокупности Савезне Републике Југославије, у периоду од 24. марта 1999. до 26. јуна 1999. године.

Члан 9.

Право на „Борачку споменицу“ престаје кориснику који је осуђен правноснажном судском пресудом због дела предвиђених у члану 125. став 1. Закона.

Право на „Борачку споменицу“ губи члан породице лица из става 1. овог члана.

IV. НАЧИН НОШЕЊА „БОРАЧКЕ СПОМЕНИЦЕ“

Члан 10.

„Борачка споменица“ се може носити као медаља уколико је она једана од две медаље и као врпца у низу.

Припадници министарства надлежног за послове одбране, Војске Србије и министарства надлежног за унутрашње послове, носе „Борачку споменицу“ у складу са прописима који дефинишу ту област.

Члан 11.

„Борачка споменица“, као врпца носи се у низу после, односно испод врпца одликовања Републике Србије.

V. ИЗРАДА И ДОДЕЛА „БОРАЧКЕ СПОМЕНИЦЕ“

Члан 12.

„Борачку споменицу“ у свим њеним елементима израђује Народна банка Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер.

Члан 13.

„Борачка споменица“ се може доделити поводом обележавања државних празника и историјских догађаја значајних за обележавање ослободилачких ратова Републике Србије.

„Борачку споменицу“ додељује министар надлежан за послове борачко-инвалидске заштите (у даљем тексту: министар) или лице које он овласти.

Члан 14.

„Борачка споменица“ се додељује на основу решења о признатом статусу из Јединствене евиденције података о корисницима права из области борачко-инвалидске заштите.

Одлуку о додели „Борачке споменице“ доноси министар.

Члан 15.

Носилац „Борачке споменице“ који је изгубио неки од њених елемената има право да захтева и уз одговарајућу накнаду добије дупликат додељене „Борачке споменице“. Издавање дупликата Борачке споменице врши се по посебној процедури. Накнада за издавање дупликата се уплаћује у буџет Републике Србије.

У случају губитка уверења о додељеној „Борачкој споменици“, на захтев носиоца, може се издати његов препис.

Члан 16.

„Борачка споменица“ се уручује на свечан начин. Церемонија свечаног уручивања обухвата:

- 1) долазак званичника и гостију;
- 2) интонирање химне Републике Србије;
- 3) обраћање лица одређеног за носиоца организације церемоније;
- 4) јавно саопштавање додељивања „Борачке споменице“;
- 5) формално уручивање „Борачке споменице“ лицима којима су додељена;
- 6) обраћање министра или лица које он овласти које уручује „Борачку споменицу“.

Члан 17.

„Борачка споменица“ се уручује на име палог борца постхумно, једном од члановима породице редоследом из члана 24. Закона.

VI. ЕВИДЕНЦИЈА О ДОДЕЉЕНИМ „БОРАЧКИМ СПОМЕНИЦАМА“

Члан 18.

Министарство надлежно за послове борачко-инвалидске заштите води евиденцију о додељеним „Борачким споменицама“.

Евиденција садржи:

- 1) име и презиме борца, односно другог лица које је примило; „Борачку споменицу“ и његовог;
- 2) име родитеља борца;
- 3) ЈМБГ борца;
- 4) серијски и редни број издате „Борачке споменице“.

VII. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 19.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

05 Број: 110-2532/2023-1

У Београду, 30. марта 2023. године

**В Л А Д А
ПРЕДСЕДНИК
Ана Брнабић**

Битка на Сутјесци (3)

ПРЕНОШЕЊЕ ТЕЖИШТА ЗА ПРОБОЈ ПРЕКО ВУЧЕВА

Узани мостобран између Сухе и Кошура у долини Сутјеске са свега две планинске стазе био је недовољан за пробој и извлачење из обруча свих снага, као и Централне болнице. Штавише, 3. и 7. дивизија са болницом још увек су биле ка Пивској висоравни далеко од овог мостобрана

Анализирајући оперативну ситуацију условљену неуспехом пробоја код Фоче, врховни командант је 26. маја одлучио да се тежиште дејства за пробој из окружења усмери преко р. Пиве, висоравни Вучева, р. Сутјеске и пл. Зеленгоре. Иако су тешко пролазни и испресецани кањони Пиве и Сутјеске са масивима Маглица, Зеленгоре и Вучева отежали покрете у овом правцу, у тактичко-оперативном смислу овај правац био је најповољнији за пробој из окружења. Два батаљона 2. пролетерске бригаде одбацила су немачке извиђачке делове са Вучева и све немачке покушаје да овладају овим масивом, а Немци су у долини Сутјеске имали само два међусобно одвојена батаљона код Граба и Поповог Моста међу које су се уклинчили батаљони 2. бригаде и образовали мањи мостобран на Сутјесци. Према томе, пробој је усмерен на најслабије поседнутом делу немачког обруча.

На Вучево је ВШ у почетку (26. маја) упутио само 2. пролетерску и Мајевичку бригаду са задатком да образују шири мостобран у долини Сутјеске за пролаз свих снага и рањеника. Он је тада могао ангажовати само две бригаде, што није било довољно, али није више имао слободних јединица ближе правцу пробоја. Осим тога, још увек су јединице биле развучене и браниле су Сињајевину, правце од Пљеваља, Никшића и Гацка као и прелазе на р. Тари. Само два дана касније (28. маја) после пристизања британске мисије) ВШ је наредио да све снаге напусте Санцак и да се пребаце на леву обалу р. Таре. Друга дивизија добила је задатак да напусти Сињајевину и да се повуче на масив Дурмитора, а 3. дивизија да се повуче на десну обалу р. Пиве и Комарнице. Овим је трабало скратити фронт и ослободити на р. Тару, Пиву, Комарницу и масив Дурмитора мањим снагама бранити међуречје Пиве и Таре, а главне снаге брзо прегруписати и упутити на правац пробоја преко прелаза на доњем току Пиве (Мратиње и Д. Крушево) на Вучево и у долину Сутјеске. То је био једино могући начин да се на правцу пробоја оствари потребан однос снага и да се брзим и вештим маневром по унутрашњим правцима истим снагама изврши један и други задатак.

Угрожен повољан пут

У току 28. маја 1. пролетерска и 6. источнобосанска бригада прешле су на леву обалу р. Таре код Узлупа и Шћепан-поља, а затим преко Пиве на Вучево. Оне су појачале снаге за пробој и стварање мостобрана у долини р. Сутјеске. Трећа крајишка бригада посела је леву обалу р. Таре; 7. банијска дивизија и 3. далматинска бри-

гада су се пребациле код Тепаца на Пивску висораван, а 3. санџачка код Ђурђевића Таре. До 30. маја су се повукле све снаге из Санџака и Сињајевине у међуречје Пива - Тара - пл. Дурмитор према плану ВШ. Тиме је скраћен фронт и ослоњен на врло јаке земљишне препреке које је лако бранити, чиме су ослобођене главне снаге ради прегруписавања и ангажовања на правцу пробоја.

Док су се главне снаге пребацивале на Вучево дошло је до кризе на правцу Автовац - Горанско. Под притиском делова 13. СС пука и Групе „Анакер“ 7. крајишка и 10. херцеговачка бригада су се беспотребно повукле код Крстача на десну обалу р. Пиве. Тиме је био отворен правац левом обалом р. Пиве, од с. Горанска преко Пивског Јаворка према Мратињу и тако угрожен повољан пут за организовано извлачење из обруча. Продором Немаца овим правцем знатно би био угрожен и једини правац пробоја преко с. Мратиња и Вучева. Прелаз код Доњег Крушева био је угрожен непосредним дејством немачке артиљерије, тако да је преко Мратиња остао једини прелаз на који су упућиване све снаге из Пиве. После пристизања у с. Мратиње 31. маја ујутру, 7. крајишка бригада је усиљеним маршем по батаљонима избила пре Немаца на превоје изнад Мратиња. Тиме је привремено отклоњена опасност затварања прелаза на Пиви код Мратиња пошто су у том правцу биле усмерене главне снаге НОВЈ.

Борбе за Вучево

После протеривања немачких извиђачких делова са Вучева, 1. и 2. батаљон 2. пролетерске бригаде наставили су борбе за стварање мостобрана у долини Сутјеске. Док је 1. батаљон 2. бригаде преко Драгош-седла избио између Граба и Сухе, затворио улаз у кањон Сутјеске од Граба и тиме створио први мостобран, дотле 2. батаљон 26. маја није успео да пређе Сутјеску код Ђурева. Немачка Група „Анакер“ била је раздвојена на два дела код Граба и у доњем току Сутјеске. У међувремену су на Вучево стигле 2. пролетерска и Мајевичка бригада, а остале снаге су тек маршевале према прелазима на Пиви код Д. Крушева и Мратиња. Жичани мост код Д. Крушева је био изложен артиљеријској и минобацачкој ватри са Хума и могао се користити само ноћу. Зато су јединице упућиване на мратињски прелаз, али услед сталног дејства авијације и тешког терена споро су се кретале планинским стазама, и то углавном ноћу, по веома тешком терену, исцрпљене, гладне и преморене. Прелаз дубоких кањона у таквим условима текао је врло споро и по читаву ноћ да би

се избегло дејство авијације.

Немци су још увек улагали максималне напоре да поседну Вучево и два батаљона су се успели од Ђурева уз масив Вучева на Коритник и Стожер и сукобили са деловима 2. пролетерске и Мајевичке бригаде. Одлучним противнападом након пристизања 6. источнобосанске бригаде Немци су збачени са Вучева у кањон Сутјеске оставивши око 60 погинулих војника на Вучево. У то време је поред 6. источнобосанске стигла и 1. пролетерска бригада, чиме је остварена потребна надмоћност на изабраном правцу пробоја. Преношењем тежишта дејства ГОГ дивизија на Вучево Немци су били изненађени и предухитрени у својим намерама. Са 30. мајем, када су извели последњи покушај пробоја, Немци су коначно одустали од даљих напада на Вучево и приступили организовању одбране на левој обали Сутјеске од Кошура до Ђурђевице. Тиме је пропао сваки покушај да Оперативну групу са ВШ униште између р. Пиве и Таре, што је планом операције било предвиђено. Томе су били подредили све своје напоре и начин дејства на осталим правцима.

Преузимање оперативне иницијативе

После напуштања Санџака и Сињајевине од 28. до 30. маја било је углавном завршено прегруписавање ГОГ. Четири бригаде су биле на Вучево, а 7. крајишка, 4. црногорска и 10. херцеговачка прешле су Пиву код Мратиња и обезбедиле правац Пивски Јаворак - Мратиње. Према прелазима на Пиви маршовале су још три бригаде (3. крајишка, 2. и 3. далматинска) и имале су задатак да се што пре пребаце на Вучево ради офанзивних дејстава на правцу пробоја у долину Сутјеске. Тако је до краја маја ВШ пренео тежиште борбених дејстава са десет бригада на леву обалу Пиве и преузео оперативну иницијативу на том правцу. Немци су спречени да избију на Пиву; разбијени су им делови снага на Вучево; образован је мањи мостобран на Сутјесци између Сухе и Кошура, створени су оперативни услови за пробој из окружења на што ширем фронту. За обезбеђење слободне територије, заштиту и евакуацију рањеника у међуречју Пиве и Таре ангажоване су 3. и 7. дивизија са шест бригада.

Да би обезбедио извршење плана пробоја из окружења, ВШ је последњих дана маја наредио прегруписавање својих снага на том изабраном правцу. Дринска оперативна група (ДОГ) у којој су биле 2. пролетерска, 6. источнобосанска и Мајевичка бригада добила је задатак да дејствује у долини Сутјеске, да прошири мостобран и

Битка на Сутјесци је била пета непријатељска офанзива

обезбеди извлачење према Зеленгори. Прва пролетерска дивизија имала је задатак да не дозволи Немцима избијање на Вучево из долине Сутјеске. Друга пролетерска дивизија дејствовала је у рејону јужно од Мратиња. Она је 31. маја добила задатак да се са 4. 7. и 10. бригадом пробије правцем Стабна - Изгори - Граб заобилазећи са југа масиве Маглица, Волујка и Зеленгоре. Тиме је одлучено да се пробија на широком фронту, што је и било најповољније. Трећа и 7. дивизија браниле су пивски плато у међуречју Таре, Пиве и пл. Дурмитора и обезбеђивале извлачење болнице, док је 7. крајишка бригада обезбеђивала прелаз на р. Пиви код Мратиња.

Наређења ВК од 31. маја имала су за циљ да се стварањем једног ширег мостобрана на доњем току р. Сутјеске око Поповог Моста и Чурева и одбацавањем Немаца на југ у правцу Плужина створе повољни услови, простор и време за пребацивање свих снага и Централне болнице преко Пиве на Вучево и даље преко Сутјеске на Зеленгору. Тако је крајем маја почела одлучна битка за долину Сутјеске и за пробој на широком фронту, што је било у складу са ситуацијом на бојишту.

Обостране измене планова

Немци су крајем маја уочили да је Оперативна група НОВ пренела тежиште дејства у долину Сутјеске ради пробоја у том правцу, тако да су били приморани да на брзину донесу значајне измене у оперативном плану. Читаву 118. дивизију рокирали су од Фоче у долину Сутјеске и на левој обали реке организовали одбрану са задатком да спрече продор дивизија НОВЈ у том правцу. Десну обалу Таре посела је 4. домобранска бригада. Истовремено, главнина 7. СС дивизије камионима је пребачена преко Никшића, Билеће и Гацка на положаје између Чемерна и Плужина да дејством са југа преко масива Биоча, Волујка и Маглица у међуречју Пиве и Сутјеске потисне Оперативну групу дивизије НОВ на плато Вучева. Дотадашње положаје 7. СС дивизије посела је италијанска дивизија „Ферара“. Главнина 369. легионарске дивизије са р. Ђехотине враћена је кружном комуникацијом преко Горажда и Фоче у рејон с. Миљевине, Оцркавља и Калиновика. да дејством са севе-

розапада преко Зеленгоре према потреби образује нову линију одбране и спречи евентуални продор јединица НОВ кроз одбрану 118. дивизије на Сутјесци или да ојача њену одбрану у долини Сутјеске.

Према томе, Немци су коначно морали одустати од посудања леве обале р. Пиве чему су и стално тежили. Уместо тога одлучили су да поседу леву обалу Сутјеске. Тиме су учињене крупне измене у немачком плану - морали су одустати од уништења снага НОВ на Пивској висоравни тежећи да то сада остваре у троуглу Пива - Сутјеска - пл. Маглић. Према овим обостраним плановима и одлукама одвијала су се дејства почетком јуна на овом простору.

Док су Немци прегруписали снаге према изменама у плану операције, Оперативна група дивизија је према одлуци ВШ од 31. маја наставила дејства за обезбеђење пробоја на што ширем фронту. Узастопни напади Дринске оперативне групе и 1. пролетерске бригаде 31. маја ујутру и увече на одсеку Тјентиште - Ђурево нису дали резултате. Прва пролетерска бригада збацила је Немце са Боровна на десној обали р. Сутјеске, али 2. пролетерска бригада није успела да овлада Кошуром на левој обали Сутјеске. Изненадним противнападом у борби прса у прса Немци су привремено повратили Боровно. Међутим, иако је више пута прелазило из руке у руку у узастопним јуришима бораца 2. пролетерске бригаде, брдо Кошур није било освојено. Немци су стално појачавали своје снаге и ватрена средства јер су схватили значај одбране овог објекта, што је имало тешке последице у току пробоја.

Одлучујућа фаза

На левом крилу мостобрана у кањону Сутјеске код Сухе Немци су појачали нападе од с. Граба, али се 6. батаљон 1. пролетерске бригаде који је сменио 1/2. бригаде успешно бранио. У ствари, у нападу од 31. маја до 3. јуна нису постигнути планом предвиђени резултати, те постојећи узани мостобран ширине 4-5 км између Сухе и Тјентишта (Кошур) није могао бити проширен, напротив, стално је претила опасност да буде изгубљен. Овај узани

коридор је преко дана стално тукла немачка авијација. Ситуација у долини Сутјеске све се више компликовала.

Кошур је узвишење које се спушта ка Поповом Мосту непосредно између р. Сутјеске и р. Хрчавке, тако да се са њега успешно може дејствовати бочном ватром кроз постојећи мостобран. Сви напори више бригада и у више узастопних напада да се овлада овим објектом остали су без успеха. Он је остао „рак-рана“ на десном крилу пробоја.

На правцу напада 2. дивизије јужно од Мратиња првих дана јуна ситуација се такође развијала неповољно. Преласком у напад 4. 7. и 10. бригаде правцем с. Стабна - Изгори одбачени су немачки предњи делови, али се 2. дивизија у долини р. Врбнице сукобила са новопристиглом 7. СС дивизијом „Принц Еуген“. После неколико узастопних изненадних јуриша 2. дивизија је уместо пробоја била присиљена да уз осетне губитке пређе у одбрану на линији пл. Биоч - Пивски Јаворак.

Као што се види, првих дана јуна главне снаге Оперативне групе претрпеле су неуспехе на правцима пробоја у долини Сутјеске и у долини р. Врбнице. Одбраном 118. пешадијске дивизије у долини Сутјеске и наступом 7. СС дивизије „Принц Еуген“ са југа у леви бок Оперативне групе њен положај озбиљно је био погоршан. Дејством од Пивског Јаворка угрожен је и једини прелаз на Пиви код с. Мратиња на који су упућивани рањенички ешелони. Узани мостобран између Сухе и Кошура у долини Сутјеске са свега две планинске стазе био је недовољан за пробој и извлачење из обруча свих снага, као и Централне болнице. Штавише, 3. и 7. дивизија са болницом још увек су биле ка Пивској висоравни далеко од овог мостобрана. Операција „Сваре“ све више је улазила у одлучујућу фазу. Немачки командант Југоистока генерал Лер и командант снага у операцији генерал Литерс дошли су из Сарајева код Миљевине где је била 369. дивизија да лично утичу на исход операције и, како су очекивали, да непосредно присуствују завршетку и потпуном уништењу Оперативне групе дивизија са Врховним штабом, ЦК КПЈ и Извршним одбором АВНОЈ-а.

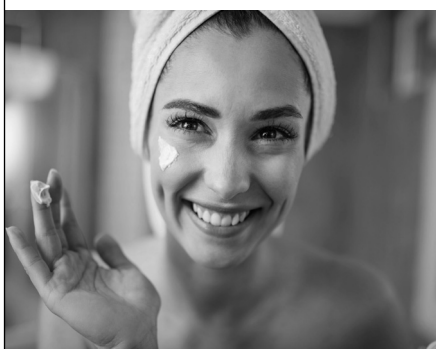
(Наставља се)

В. И.

Здрав живот

ПОСЛЕ ЛЕТА КОЖИ СУ ПОТРЕБНИ ВОДА И ВИТАМИНИ

Како не бисте погрешили у избору козметике, ваља се обратити дерматологу и за савет о нези. Вазелин у сталној употреби изазива екцем.

Кожу треба и те како неговати

Од неге коже након летњих месеци и током прелазног периода, као што је јесен, зависи изглед коже током целе године. С једне стране, сунце, знојење, напорна путовања и летњи умор многим су изазвали промене на кожи, од ситних, уобичајених, па све до опасних. А с друге, и здрава, али сува кожа, током лета дехидрира и њену влажност није лако повратити.

Било да треба решити проблем, ублажити флеке или, пак, само изабрати праву хидрантну или масну крему, савет треба да се потражи од дерматолога, сложили су се учесници недавног разговора након предавања које је одржао др Ђузепе Ганасини из Милана.

„Код дерматолога већина људи одлази кад има неки проблем, али лекара ове струке треба посетити и како би успоставили редовну, али правилну негу свог типа коже. Проблем било које врсте је у 90 одсто случајева решив уколико се открије узрок који је кожу иритирао или оштетио”, истакао је Ганасини, чији су се преци породично бавили изучавањем лечења и неге коже, као и производњом крема и серума.

Заштита од сунца

Јер, додаје, у мору понуда у апотеци чини се да је лако да изаберете заштиту од сушења коже и непријатних промена које је прате: многи се одлуче за вазелин и одушеве се када им лице одмах сине. Али, уколико би наставили свакодневно да га користе, нанели би себи велику штету, упозорио је овај лекар. Наиме, вазелин којег има у малим количинама у средствима за сунчање, у свакодневној и прекомерној употреби такоређи „убија” кожу, не дозвољава јој да дише, због чега долази до разних екцема и старења.

Препорука је и да се увек користе тести-

ране креме. Козметички препарат мора да буде претходно тестиран на осетљивој кожи, потом на пет метала или алергена.

„Обратите пажњу и на паковања крема. Поуздана су она од алуминијума или стакла јер су ти материјали чврсти и не одбацују поклопце, чиме не дозвољавају продирање ваздуха и губљење својства креме. То није случај с пластичним паковањима, јер се пластика шири и скупља, временом могу да оштете својства креме и да штете кожи. Стерилно паковање штити крему од светлости, влаге, ваздуха и загађења из окружења. Нарочито је важно обратити пажњу на поузданост произвођача и паковање уколико имате изузетно осетљиву кожу, дерматитис или екцем”, каже.

У случају осетљиве или иритиране коже, којој не прија регуларна козметика, Ганасини препоручује заштитне и умирујуће креме, без парфема, које садрже омега 3,6 и 9 масне киселине. Оне, каже, смањују свраб и црвенило, као и пликове и перу-

Ђузепе Ганасини одржао је предавање у Београду

тање. За предео око очију, подсећа, и за овај тип коже производе се посебне креме које садрже екстракт хамамелиса, а имају и добре креме за уклањање шминке. Ове креме се наносе на влажну кожу, која се нежно масира туфером.

За пигментације и прве знаке старења неопходне су креме које хидрирају, попуњавају ситне боре и кожи враћају еластичност, као и серуми који попуњавају боре. Посебну пажњу, у сваком, па и септембарском периоду треба обратити на заштиту од сунца које с променама климе постаје све опасније, реклаједоцентдр Јелена Стојковић Филиповић, дерматолог из Клиничког центра Србије.

Из популарног угла

ЈАРКА СВЕТЛОСТ РЕМЕТИ САН

Наш мозак има унутрашњи сат познат као циркадијални ритам који регулише, између осталог и сан. Тај ритам одређује измена светла и таме, па тако плава или светлост кратких таласа, првенствено утиче на ћелије у мрежњачи које имају највећи утицај на биолошки сат.

То јарко светло из уређаја ноћу може да збуни биолошки сат и може да поремети спавање. Идеје је да сочива блокирају плаву боју и спрече да светлост уђе у око и избаци човека из циркадијалног ритма. Нова студија је анализирила шест испитивања са 148 учесника и налази су били недоследни, три студије су, ипак, пронашле значајно побољшање резултата спавања, а остале нису пријавиле значајну разлику. Др Дауни је објаснила да су сви пацијенти у студијама већ имали поремећаје спавања или расположења, а испитивања се нису бавила општом популацијом.

Данас се зато, објашњава, за изузетно на сунце осетљиву кожу, препоручују и креме с УВ филтером које имају заштитни фактор већи од 50, чак и до сто, као превенција меланома и других канцерогених промена на кожи. „Најбоље је у заштити осетљиве коже не излагати се уопште сунцу у његовом зениту, који данас представља дужи период дана него некад, тачније од 11 до 17 часова.” Ипак, каже, и пре и после тог времена треба користити озбиљну заштиту у сунчаним данима.

„Женама, чија је кожа осетљивија, ни у јесењим сунчаним данима не препоручујем да из куће изађу пре него што нанесу крему са заштитним фактором. И за одговарајући фактор треба консултовати дерматологе. Уколико потпуно мимоиђете лекаре у нези коже, ослањате се само на козметичаре, углавном се кад-тад догоди неки проблем због којег стигнете до ординације, на терапију коју бисте избегли да вам је лекар за неколико секунди урадио тестхидратације, прегледао кожу и дао савет. Морате знати зашто баш неку крему користите”, нагласила је.

Хијалуронска киселина за негу

Редовна нега коже у зрелијим годинама није могућа без козметике с хијалуронском киселином, каже, али ни без омега-6 масне киселине. Важно је како састојци везују воду, као и да приметите колико вам кожу нека крема хидрира, а што дерматолог свакако анализом може да утврди.

„Када приметите промену пигментације, тојест флеку на кожи, знајте да је вероватно у питању нека упала и идите код доктора. Бадемово уље и антиоксиданси, посебно витамини Де и Е и коензим Q10 изузетно су важни за повратак влажности и еластичности коже, а за њену заштиту посебно витамин Це”, поручују стручњаци.

Мирјана Никић

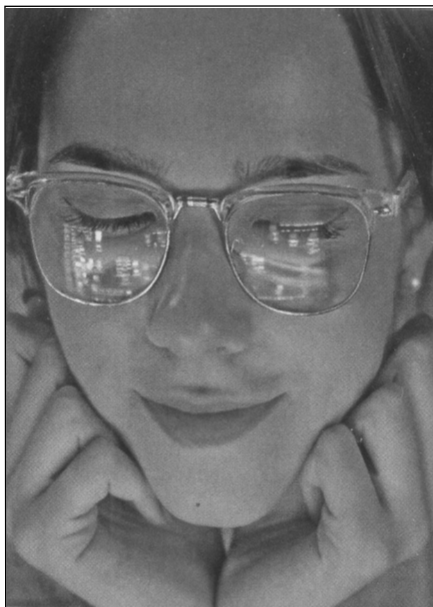
Шарена лажа блокатора плавог светла

ПОИГРАВАЊЕ СА ВИДОМ

Наочаре са стаклима која имају заштитну од плавог светла, такозване „Блу кат“ наочаре, које се препоручују програмерима или особама које више од три сата дневно проводе испред екрана рачунара, ипак нису тако ефикасне као што их рекламирају произвођачи или оптичари.

Наводно, такве наочаре филтрирају штетну плаву светлост с компјутерских екрана пре него што дође до очију и смањују њихово напрезање и елиминирају синдром „сувог ока“. У студији објављеној прошле недеље у часопису *Cochrane Database of Systematic Reviews* тврди се да је нејасан ефекат сочива на квалитет сна и здравље очију. Зато др Лора Дауни, аутор студије и професор оптометрије и наука о виду на Универзитету у Мелбурну, закључује да здравим одраслим особама коришћење сочива за филтрирање плавог светла неће смањити напрезање очију при коришћењу рачунара.

Или, како је то за лист „Вашингтон пост“ сумирао др Рахул Курана, очни хирург и портпарол Америчке академије за офталмологију, који није био укључен у студију, нема доказа да наочаре које блокирају плаво светло имају било какве здравствене предности. Аустралијска докторка абјаснила је да је плаво светло део спектра видљиве светлости који има релативно

кратке таласне дужине. Истина је да смо плавој светлости изложени преко дигиталних уређаја, али и на много вишем нивоу - од сунца.

Америчка академија за офталмологију

наводи да плава светлост не изазива напрезање очију, нити оштећује мрежњачу, нити доводи до болести као што је макуларна дегенерација.

- До напрезање очију може да дође када се предуго гледа у екран. Наши капци обично трепну 15 пута у минути, али када се концентришете на нешто, као што је гледање у екран, рефлекс трептања се смањује на можда пет до седам пута у минути. Резултат тога је да око постаје суво - објашњава др Курана.

Симптоми напрезања очију укључују умор, осећај пецања или бола у очима, па чак и замагљен вид.

У испитивања поменутих сочива утврђено је да нису утврђене значајне разлику у визуелном умору између оних који носе сочива за филтрирање плавог светла у поређењу с онима који их не носе.

За др Кевина Милера, професора клиничке офталмологије на Калифорнијском универзитету у Лос Анђелесу, који није био укључен у студију, то је очекивано и он поручује да у оптичарским радњама једноставно одбијете понуду за наводне „блокаторе“. Али, офталмолози подсећају да ако напрезање очију потраје, треба посетити очног лекара ради детаљног прегледа, јер иза тога може да се крије и неко озбиљније обољење или поремећај вида. **О. П.**

Како побољшати слух

ТЕХНОЛОШКИ БУМ

Један од најчешћих здравствених проблема у свету, који веома лако може да се реши, јесте оштећење слуха. Статистике указују да једна од шест одраслих особа има оштећен слух. Тестирања су потврдила да две трећине одраслог становништва наше планете изнад од 70 година живота има оштећење слуха. Тај проблем повећава ризик од настанка деменције и депресије, због друштвене изолације услед смањења когнитивне функције.

Оштећење слуха утиче на квалитет живота много више него што се сматра.

Управо из поменутих разлога, у ото-аудиолошким центрима ZONEX свакој особи и сваком решењу приступа се индивидуално и темељно. Нема изговора за одлагање решења, односно коришћења слушних апарата. Захваљујући високој технологији, ови слушни апарати су веома поуздани. Они не само да појачавају

звук, већ филтрирају звуке и издвајају говор од околне буке. Веома дискретни „помоћници“ опремљени су сензорима и вештачком интелигенцијом која омогућавају разумевање говора у сваком окружењу, чист и јасан звук.

Ото-аудиолошки центар Zonex присутан је на нашем тржишту 25 година. У својим специјализованим центрима у Београду и Новом Саду врши дистрибуцију слушних апарата реномираног светског произвођача који у својој палети производа има одговарајуће решење за сваку особу којој је слух оштећен. Осим производа врхунске технологије, ови центри пружају стручне и свеобухватне услуге особама који користе

слушне апарате, као и консултантске и услуге овлашћеног сервиса, затим додатну опрему, батерије за слушне апарате и индивидуалне шкољке за слушне уређаје.

Своје производе и услуге Zonex пружа уз налог војног и цивилног осигурања.

Адресе ото-аудиолошких центара Zonex:

Београд, ул. Сазонова 18а, Врачар тел. 011 3443 081

Нови Београд, ул. Булевар Црвене армије 11в Насеље Белвил (зграда „Пала“) тел.011 77 09 099

Нови Сад, ул. Булевар ослобођења 111 тел. 021 66 22 757

NAJBOLJE Rešenje za Vaš Sluh

- BESPLATNA provera sluha
- BESPLATNA proba slušnih aparata
- BESPLATNA nabavka aparata preko civilnog osiguranja
- BESPLATNA nabavka aparata preko vojnog osiguranja
- KUPOVINA na 12 mesečnih rata
- POPUST za gotovinsko PLAĆANJE
- ORIGINALNI američki proizvod vrhunskog KVALITETA

SLUŠNI APARATI

Beograd, Sazonova 18a
Tel:011/2435-924

Novi Beograd, Bulevar Crvene armije 11v
Tel:011/77-09-099

Novi Sad, Bulevar Oslobođenja 111
Tel: 021/66-22-757

www.slusniaparatzonex.rs
info@slusniaparatzonex.rs

Остваривање права на погребне трошкове код Фонда за социјално осигурање војних пензионера

ЗАХТЕВ за накнаду погребних трошкова

II. ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА

.....
(презиме, име родитеља и име подносиоца захтева и ЈМБГ)

.....
(улица и број, место пребивалишта, поштански број и општина и контакт телефон)

III. ПОДАЦИ О УМРЛОМ ЧЛАНУ ПОРОДИЦЕ ВОЈНОГ ОСИГУРАНИКА

.....
презиме, име родитеља и име

.....
датум смрти

Право на **погребне трошкове** остварује се на основу чл. 227. став 1-4 Закона о Војсци Југославије у којем је прописано да у случају смрти члана уже породице војног осигураника, који је војни осигураник (није имао своју пензију), право на накнаду погребних трошкова припада војном осигуранику, члановима породице војног осигураника и зваком ко сахрани војног осигураника.

I. ДОКАЗИ ПОТРЕБНИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА (заокружити приложене доказе)

1 Извод из матичне књиге умрлих (оригинал или оверена фотокопија)

2 Оригинал рачуни, издати **на име подносиоца захтева**

3 Здравствена књижица умрлог члана породице војног осигураника уколико није враћена надлежном органу МО и ВС, или уколико је здравствена књижица врћена својеручно написана и потписана изјава у којој ће бити наведен датум, место и организациони део МО и ВС коме је књижица враћена.

4 Уколико треће лице подноси захтев у име лица које остварује право на накнаду погребних трошкова, оверено пуномоћје код надлежног органа за оверу, у којем ће бити наведен ЈМБГ овлашћеног лица и сагласност да се уплата изврши на рачун овлашћеног лица који има отворен код овлашћених банака на територији Р. Србије.

5 Фотокопија картице текућег рачуна (обе стране картице) подносиоца захтева или овлашћеног лица са уписаним именом, презименом и бројем партије текућег рачуна, или потврда банке са горе наведеним подацима.

Остваривање права на посмртну помоћ код Фонда за социјално осигурање војних пензионера

ЗАХТЕВ за остваривање права на посмртну помоћ

ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА

.....
_(презиме, име родитеља и име подносиоца захтева и ЈМБГ)

.....
(улица и број, место пребивалишта, поштански број и општина)и контакт телефон)

Право на посмртну помоћ остварује се на основу члана 227. став 4. и став 5. Закона о Војсци Југославије, у којем је прописано да у случају смрти војног осигураника, члановима његове породице, и то **брачним другом а осталим члановима** (уколико их је покојник до тренутка смрти издржавао), припада посмртна помоћ у висини двоструког износа пензије која му је припадала за последњи месец пре његове смрти.

ДОКАЗИ ПОТРЕБНИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА (заокружити приложене доказе)

1- Извод из матичне књиге умрлих (оригинал или оверена фотокопија).

2 -Извод из матичне књиге венчаних са датумом издавања не старијим од шест месеци (оригинал или оверена фотокопија) ако право остварује брачни друг.

У случају да право остварују дуги чланови породичног домаћинства, потребно је да доставе доказ да су издржаван лица (до 26 година живота достављају потврду да су на школовању, а преко 26 година живота одлуку суда којом је изречена мера лишавања пословне способности, и решење Центра за социјални рад)

3 -Потврда о висини пензије (пензиони чек или потврда из РФПИО) за последњи месец пре смрти.

4 -Изјава два сведока о издржаваним лицима у којој ће бити наведена сва лица које је умрли војни осигураник издржавао до свој смрти, са ЈМБГ тих лица, или уколико је брачни друг корисник цивилног здравственог осигурања. У Изјави теба да стоји да су се међусобно издржавали и ниједно друго лице. (оверена код органа надлежног за оверу).

5 -Здравствена књижица умрлог војног осигураника уколико није враћена надлежном органу МО и ВС, или уколико је здравствена књижица врћена, својеручно написану и потписану изјаву у којој ће бити наведено датум, место и организациони део МО и ВС коме је књижица враћена.

6 -Уколико треће лице подноси захтев у име лица које остварује право на посмртну помоћ, оверено Пуномоћје код надлежног органа за оверу, у којем ће бити наведен ЈМБГ овлашћеног лица и сагласност да се уплата изврши на рачун овлашћеног лица који има отворен код овлашћених банака на територији Р. Србије.

7 -Фотокопија картице текућег рачуна (обе стране картице) подносиоца захтева или овлашћеног лица са уписаним именом, презименом и бројем партије текућег рачуна, или потврда банке са горе наведеним подацима.

Уплату извршити на текући рачун број.....

отворен на

име.....

ЈМБГ:.....

у банци

Сагласан сам да податке о личности, садржане у захтеву, утврђене на основу идентификационе јавне исправе, као и у другим приватним или јавним исправама које уз захтев предајем, Фонд за социјално осигурање војних осигураника може обрађивати у складу са Законом о заштити података о личности и задржати их у предатим исправама у списима предмета.

У дана

године.....

.....
потпис подносиоца захтева

Уплату извршити на текући рачун

број.....

отворен на

име.....

ЈМБГ:.....

у банци

Сагласан сам да податке о личности, садржане у захтеву, утврђене на основу идентификационе јавне исправе, као и у другим приватним или јавним исправама које уз захтев предајем, Фонд за социјално осигурање војних осигураника може обрађивати у складу са Законом о заштити података о личности и задржати их у предатим исправама у списима предмета.

У дана

године.....

.....
потпис подносиоца захтева

Остваривање права на погребне трошкове код Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије

Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, на основу члана 124б Закона о пензијском и инвалидском осигурању, исплаћује сходно трошковима сахране корисника пензије, погребне трошкове у висини износа те накнаде на дан смрти корисника. Лице које је сносило трошкове сахране дужно је да Фонду достави и број рачуна, ради исплате накнаде погребних трошкова. Уколико је зреник пензије сахрањен преко Агенције надлежне за сахрану трошкови сахране се исплаћују Агенцији која је организовала сахрану. Висина накнаде погребних трошкова се утврђује у истом проценту као и пензија.

Документа потребна за исплату накнаде погребних трошкова

- Рачун о трошковима сахране у оригиналу, који гласи на лице које је сносило трошкове,
- Оригинал или фотокопији фискалног исчека или изјава издавања рачуна да нема обавезу евидентирања промене преко фискалне касе;
- Доказ којим се потврђује идентитет (лична карта на увид или уверење о пребива лишту),
- Извод из матичне књиге умрлих у оригиналу или фотокопији;
- Извештај кориснику, односно чек од пензије умрлог корисника, уколико га подносилац захтева поседује,
- Копија картице текућег рачуна подносиоца захтева са уписаним именом, презименом и бројем текућег рачуна,
- Изјаву о давању сагласности за исплату погребних трошкова,
- Изјава лица по чијем су захтеву пружене погребне услуге о сагласности да се исплата изврши правном пицу са којим Фонд има закључен уговор о пословној сарадњи у пуном износу припадајућим по Закону.

Прилог: Захтев који се подноси:

РЕПУБЛИЧКИ ФОНД ЗА ПЕНЗИЈСКО И
ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ
ФИЛИЈАЛА _____
ОРГАНИЗАЦИОНА ЈЕДИНИЦА
НАДЛЕЖНА ЗА ПОСЛОВЕ ИСПЛАТЕ

ЗМБГ / ЛБ _____
(попуњава овлашћени радник Фонда)

ЗАХТЕВ ЗА ИСПЛАТУ НАКНАДЕ ПОГРЕБНИХ ТРОШКОВА

I ПОДАЦИ О УМРЛОМ КОРИСНИКУ ПЕНЗИЈЕ

1. ПРЕЗИМЕ, ИМЕ РОДИТЕЉА И ИМЕ	
2. а. ЈЕДИНСТВЕНИ МАТИЧНИ БРОЈ ГРАЂАНА (ИЗ ЛИЧНЕ КАРТЕ УМРИС)	
б. ЛИЧНИ БРОЈ ОСИГУРАНИКА	
3. ДАТУМ СМРТИ	

II ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА

1. ПРЕЗИМЕ, ИМЕ РОДИТЕЉА И ИМЕ ФИЗИЧКОГ ЛИЦА ИЛИ НАЗИВ ПРАВНОГ ЛИЦА	
2. ЈЕДИНСТВЕНИ МАТИЧНИ БРОЈ ГРАЂАНА ФИЗИЧКОГ ЛИЦА ИЛИ МАТИЧНИ БРОЈ ПРАВНОГ ЛИЦА	
3. а. МЕСТО ПРЕБИВАЛИШТА И ОПШТИНА ФИЗИЧКОГ ЛИЦА (АДРЕСА ИЗ ВАЖЕЋЕ ЛИЧНЕ КАРТЕ) (ЗА ПРИВРЕМЕНО РАСЕЉЕНА ЛИЦА СА ПОДРУЧЧАКИМ АДРЕСА ИЗ ЗЕЛЕНОГ КАРТОНА ИЛИ ПОТВРДЕ МУП) (ЗА СТРАНЦЕ АДРЕСА ИЗ ПОТВРДЕ О ВОРАВИШТУ) ИЛИ СЕДИШТЕ ПРАВНОГ ЛИЦА	(УЛИЦА И БРОЈ) _____ (МЕСТО ПРЕБИВАЛИШТА) _____ (ПОШТАНСКИ БРОЈ И ОПШТИНА) [][][][]
4. БРОЈ РАЧУНА ФИЗИЧКОГ ЛИЦА, ОДНОСНО УСТАНОВЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ, ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ ИЛИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ	[][][] - [] - [][] НАЗИВ БАНКЕ _____
5. КОНТАКТ ТЕЛЕФОН	

III Исплату накнаде погребних трошкова извршити подносиоцу захтева на:

- текући рачун физичког лица или рачун правног лица које је сносило трошкове сахране
- рачун правног лица на основу захтева за рефундацију погребних трошкова
- рачун установе социјалне заштите, органа државне управе или организације

По одредбама Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", број 18/16) Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање може да врши увид, прибавља и обрађује личне податке о чињеницама о којима се води службена евиденција када је то неопходно за одлучивање, осим ако странка изричито изјави да ће те податке прибавити сама.

IV ЗА СЛЕПЕИ СЛАБОВИДЕ ОСОБЕ

Да ли је потребно да писмено Фонда (обавештење, позив, закључак, решење и др.), које ће Вам Фонд доставити, буде штампано и на Брајевом писму?

ДА НЕ

Сагласан сам да податке садржане у писмену Фонда (обавештењу, позиву, закључку, решењу и др.) ради њиховог штампања на Брајевом писму, Фонд достави лицима са којима има закључен уговор о штампању писмена Фонда на Брајевом писму.

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Насловна
страна:

Звонимир
Пешић

Година XXI. Број 236 СЕПТЕМБАР 2023

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ

Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Предраг Добић (Сремска Митровица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Јован Симић (Краљево), Зоран Јашовић
(Ниш) и Трајче Митушев (Земун)
Јанко Мићић (Крагујевац)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ

Будимир М. Попадић М. Чуљић, дописници
и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:
***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;
За потребе војних пензионера обављаће следеће правне послове: даваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић).

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигуранци.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
 - упис у матичну књигу умрлих,
 - спроводница за пренос покојника,
 - штампање посмртних плаката,
 - продаја погребне опреме,
 - превоз покојника,
 - организација војних почаста,
 - помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војно осигураника,
 - Умањење укупних трошкова за висуину рефундације
 - бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.
- Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 064/1660-423 и 011/3181-812.

ЗАКАЗИВАЊЕ ПОЧАСТИ ЗА САХРАНЕ

У београдском гарнизону заказивање почасне јединице ради одавања почаста преминулим старешинама може се обавити путем следећих телефона:
у радно време: 011/300-5200
у ванрадно време: 011/206-4569

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

*Нама нису потребни
страни посматрачи.
Код нас је све – већ виђено.*

*Свет нас не воли, а ми
одавно не живимо
у љубави.*

*Његова политичка
оријентација зависи
искључиво од центра за
равнотежу.*

*И ми смо земља чуда.
Имамо и Алису.*

*Ми смо небески народ, само
нам звезде
нису наклоњене.*

*Имамо ми свој правац,
али нас брину
- кривци.*

Р. Ђерговић

TANJAdent

Стоматолошка ординација
„ТАЊА ДЕНТ“

Телефон: +381 63 214 800
Михаила Булгакова 50а, Београд
е-маил:
dr.tanjavukmirovic@yahoo.com

Пружа све врсте стоматолошких услуга војним пензионерима и члановима њихове породице, са 10% попушта.
Такође се нуди и могућност одложеног плаћања на више рата.

Др Тања Вукмировић
специјалиста опште стоматологије

Прегледе можете заказати на:
063/214-800 / 061/252-8686

Радно време од 12 до 20 х